

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální patologie a sociologie

Projevy agrese u hráčů ledního hokeje
Bakalářská práce

Autor: Matouš Soukup

Studijní program: B 7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální patologie a prevence

Vedoucí práce: PhDr. Josef Kasal, MBA, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Stanislav Pelcák, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Matouš Soukup
Studium:	P16P0725
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální patologie a prevence
Název bakalářské práce:	Projevy agrese u hráčů ledního hokeje
Název bakalářské práce AJ:	Aggressive signs of ice hockey players

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Práce se zabývá projevy agrese u hráčů ledního hokeje. Kromě agrese také popisuje násilí ve sportu jako součást hry, dále jejím kulturním, psychologickým a sociologickým aspektům. Cílem práce je zjistit, do jaké míry je násilí ve hře podmíněno sociálním prostředím. Téma je motivováno nedostatkem informací o zdrojích a příčinách hráčské agrese. Součástí analýzy agrese mezi hráči je také zpracování rešerše zahraničních zdrojů. Kvalitativní výzkumné šetření je provedeno formou řízeného interview.

CHARVÁT, Michal. Hostilita ve sportovním prostředí. Brno: BMS creative, 2008. ISBN 978-80-254-3146-7. SÁDOVSKÝ, Stanislav. Právní aspekty násilí ve sportu. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1836-4. SEKOT, Aleš. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada, 2008. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2562-8. SEKOT, Aleš. Sociologie sportu. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-7315-132-4. SLEPIČKA, Pavel, Václav HOŠEK a Běla HÁTLOVÁ. Psychologie sportu. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1602-5.

Garantující pracoviště:	Katedra sociální patologie a sociologie, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	PhDr. Josef Kasal, MBA, Ph.D.
Oponent:	PhDr. Stanislav Pelcák, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	22.1.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci napsal samostatně, pod odborným dohledem vedoucího práce. Všechny uvedené zdroje jsou v textu řádně odcitovány a umístěny v seznamu použité literatury.

V Hradci Králové dne:

Poděkování

V samotném úvodu bych chtěl poděkovat mému vedoucímu práce, panu doktoru Josefu Kasalovi za odborné vedení a cenné rady během její tvorby. Zároveň také děkuji respondentům výzkumného šetření, kteří byli tak ochotní a poskytli mi unikátní podklady k výzkumu.

Anotace

SOUKUP, Matouš. *Projevy agrese u hráčů ledního hokeje*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2019. 54 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zaměřuje na projevy agrese v ledním hokeji, konkrétně na subjektivní pocity profesionálních hráčů při projevech násilí. Pojednává o vnímání sportu v dnešní společnosti, zejména pak o ledním hokeji, jeho historii, pravidlech a současných trendech. Vedle sportu specifikuje problematiku agrese a agresivity ve společnosti. Cílem práce je zjistit, do jaké míry je násilí ve hře podmíněno sociálním prostředím, případně jaké jsou hlavní důvody k projevům násilí v zápasech ledního hokeje.

Stanoveného cíle bylo dosaženo pomocí kvalitativního šetření formou strukturovaných rozhovorů. Jako výzkumný vzorek byli vybráni profesionální hráči se zkušenostmi s násilím během hokejových utkání. Výstupem z výzkumného šetření je zjištění, jak subjektivně vnímání násilí ve hokeji.

Klíčová slova: hráčská agrese, lední hokej, násilí, projevy agrese, násilí ve sportu

Annotation

SOUKUP, Matous. *Aggressive signs of ice hockey players*. Hradec Kralove: Faculty of Education, University of Hradec Kralove, 2019. 54 p. Bachelor Degree Thesis.

The bachelor thesis focuses on the aggressive signs in ice hockey, specifically on the subjective feelings of professional players during violence. It deals with the perception of sport in today's society, especially ice hockey, its history, rules and current trends. Besides sport, it specifies the issue of aggression and aggression in society. The aim of this work is to find out how much is violence in the game conditioned by social environment, or what are the main reasons for violence in ice hockey matches.

The stated objective was achieved by means of a qualitative survey in the form of structured interviews. As a research sample, professional players with experience with violence during ice hockey matches were selected. The outcome of the research is to find out how the subjectively perceive the violence during the game.

Keywords: player's aggression, ice hockey, violence, aggressive signs, violence in sport

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2017 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum:.....

Podpis studenta:.....

Obsah

Úvod	9
1. Sport	10
1.1. Sport jako součást kultury	10
1.2. Definice profesionálního sportu a sportovce	11
1.3. Sportovci jako hrdinové doby.....	11
1.4. Právní úprava profesionálního sportu	13
2. Hokej jako sportovní disciplína	14
2.1. Lední hokej v průběhu času.....	15
3. Agrese.....	17
3.1. Afektivní agrese.....	17
3.2. Instrumentální agrese.....	18
3.3. Tyranizování, šikanování.....	18
3.4. Teorie frustrace a agrese	19
3.5. Hostilita	20
3.6. Násilí	20
3.7. Hráčská agrese.....	21
4. Projevy agrese v ledním hokeji	21
4.1. Důvody rozpoutání hokejových bitek dle Bernsteina:	22
4.2. Hokejová výstroj.....	24
4.3. Společné rysy hokejových rváčů	25
4.4. Aktuální pravidla v ledním hokeji	26
4.4.1. Druhy trestů dle pravidel	26
5. Výzkumné šetření na téma násilí v ledním hokeji mezi profesionálními hráči.....	29
5.1. Cíl výzkumu a výzkumné otázky.....	29
5.2. Výzkumná metoda	29
5.3. Výběr respondentů.....	31
5.3.1. Jakub Hajný.....	32
5.3.2. Michail Potekhin	32
5.3.3. Patrik Marcel	33
5.3.4. David Růžička	34
5.3.5. Petr Kanko.....	34
5.3.6. David Kočí	35
5.3.7. Zdeněk Kutlák	36
5.3.8. Milan Nový.....	37
5.4. Výsledky výzkumného šetření	37
5.4.1. Shrnutí DVO1	38

BD1 – Příprava na rvačku	38
BD2 – Pocity během rvačky	38
BD3 – Bojové sporty	39
BD4 – Vztah k násilí v dospívání	39
BD5 – Role rváče ve společnosti	40
BD6 – Riziko zranění	40
BD7 – Vnímání rvačky	41
5.4.2 Shrnutí DVO2	41
BD8 – Vztah k násilí v ledním hokeji	42
BD9 – Důvod hokejových rvaček	42
BD10 – Přípustná míra hráčské agrese	43
BD11 – Motivace k projevům násilí	43
BD12 – Odlišnosti ve vnímání násilí vzhledem k národní povaze	44
BD13 – Soudní žaloba jako reakce na zákrok	44
5.4.3. Shrnutí DVO3	45
BD14 – Aktuální trendy v řešení hokejových rvaček	45
BD15 – Vztah diváků k rvačkám	46
BD16 – Osoba bitkaře	46
BD17 – Výchova mládeže	47
5.8. Shrnutí výsledků výzkumného šetření	49
Závěr	50
Seznam použitých zdrojů	52
Přílohy	54

Úvod

Násilí provází lidskou civilizaci od samotného začátku její existence a v hojné míře je viditelné i v současné době kolem nás. Z nástroje, jak dosáhnout určitého cíle, ať už jde o přežití, obstarání potravy nebo řešení konfliktů, se násilí do určité míry stalo i kulturním fenoménem. Dá se tedy konstatovat, že z boje o přežití přešlo až do fáze, kdy se násilí stává i formou zábavy. Důkazem je například obrovský nárůst popularity bojových sportů, kdy diváci neváhají vyprodat desetitisícové sportovní haly za to, aby viděli dva proti sobě stojící bojovníky, kteří v krvavých soubojích soutěží, kdo z nich je silnější a dokáže svého soka porazit. Násilí ale zásadně proniklo také do oblasti kolektivních sportů, především pak do ledního hokeje, a právě projevy agrese v ledním hokeji jsou hlavním tématem celé práce.

Téma jsem si zvolil hned z několika důvodů. Díky bohatým hráčským zkušenostem, které jsou ještě obohaceny o několikaletou redaktorskou činnost u hokejových klubů mne vždy problematika násilí během hry zajímala. Ze zkušenosti mohu říct, že má velkou popularitu také ze strany diváků. Čtenost článků, které byly zaměřeny na hokejové rvačky ze zápasů, byla téměř vždy vyšší než těch, jaké informovaly o průběhu jednotlivých utkání. I zde je tedy možné vidět, jak moc je jejich popularita viditelná. Pokud tedy přijmeme násilí jako přirozenou součást hry, přichází na řadu otázka, proč tomu tak je? Z toho důvodu mě napadla myšlenka napsání takové práce, která se zaměří právě na aktivní profesionální hráče a jejich subjektivní pohled na násilí během zápasů ledního hokeje.

První kapitola přináší obecný úvod do sportu jako takového, jeho úlohu v dnešní společnosti a také přináší jeho postupnou proměnu v průběhu času. Druhá kapitola je pak zaměřena konkrétně na lední hokej. Pro lepší uvedení do problematiky přináší historický vývoj i pohled na jeho proměnu. Ve třetí kapitole jsou definovány a vysvětleny formy lidské agrese, jejich příčiny i možné důsledky. Poslední teoretická, tedy čtvrtá kapitola spojuje v podstatě všechny předešlé a zaměřuje se na fenomén násilí v ledním hokeji. Z toho důvodu řeší i způsoby trestání za násilné prohřešky ve hře, ale i ochranné prvky hráčů, které mají těmto situacím předcházet. Pátá, závěrečná kapitola, je pak zaměřena na výzkum provedený formou rozhovorů s profesionálními hráči. Zkoumá jejich subjektivní názory na násilí páchané během hokejových zápasů. Cílem práce je zjistit, do jaké míry je násilí ve hře podmíněno sociálním prostředím, případně jaké jsou hlavní důvody k projevům násilí v zápasech ledního hokeje.

1. Sport

Původ slova sport pochází z latinského výrazu *deportare*, které je možné přeložit jako *bavit se*. Ve staré francouzštině, jak uvádí Sluka, se objevoval pojem *desport*, který se postupně vyvinul až do dnešní podoby (Sluka, 2017, s.13). Sport bezpochyby provází lidskou civilizaci již od jejího počátku. Postupem času se však stalo slovo pojmem a dospělo do fáze, kdy je obtížné vůbec vymezit, co vše je ještě možné do něj zahrnout, a co už se nachází za jeho hranicemi. Pro lepší pochopení a představu o tématu je ale důležité zmínit, jak sport definují někteří autoři. Sekot jej vnímá jako institucionalizovanou pohybovou aktivitu, která je motivovaná několika faktory a může mít rozdílné cíle. Za úplný prvopočátek sportu se dá považovat konání gladiátorských zápasů ve starověkém Římě. Gladiátorské zápasy měly z pozice jejich účastníků jedinou, a zároveň tu nejpřirozenější motivaci – porazit protivníka. Další možnou motivací je zvýšení tělesné kondice. Zde je vhodné jako příklad uvést rovněž období starověku, tentokrát organizaci olympijských her v Řecku spojené hlavně s myšlenkou *kalokagathia*, tedy harmonie těla i duše. Dále je pak sport motivován pozitivním osobním prožitkem, který se pojí s dosažením požadovaného výsledku či výkonu (Sekot, 2008, s.10). Protože každý národ napříč historií má svou jedinečnou kulturu, stejně tak se liší i pohled na sport. Kontroverzní, avšak z mého pohledu opodstatněný názor uvádí Králík, když říká, že sport jako takový ani není možné jednotně definovat (Králík, 2001, s.27).

1.1. Sport jako součást kultury

Jak již bylo řečeno výše, kořeny sportu sahají až do doby datované před naším letopočtem. Jako úplně první sportovní událost uvádí Sekot rok 776 p.n.l v souvislosti s konáním Olympijských her. Stejně, jako se vyvíjela lidská civilizace, vyvíjel se i sport. Sportovci se postupem času stávali profesionály, byli tedy pravidelně vypláceni za své výkony a jejich působení se stávalo čím dál tím více populárním i v očích veřejnosti. Začaly se stavět první formy stadionů a hřišť uzpůsobených pro konkrétní disciplíny. Právě Olympijské hry pak v době středověku vystřídala rytířská umění zastoupená například jízdou na koni, turnaji v šermu nebo soutěžení v lukostřelbě. Formy sportu, jaké pak známe ze současnosti, se začaly rozvíjet kolem poloviny šestnáctého století, kdy došlo k rozmachu míčových sportů. Do té doby bylo vše úzce spojeno především s vojenstvím (Sekot, 2008, s. 14-15).

1.2. Definice profesionálního sportu a sportovce

Pro vývoj celé práce je naprosto klíčové vymezit rozdíl mezi profesionálním a amatérským sportem. Zamysleme se však na chvíli nad tím, kde ona hranice amatérismu začíná, a kde se už naopak mluví o profesionálním pojetí. Odvíjí se vše od organizovanosti? To by tedy znamenalo, že jakákoliv sportovní činnost, která se koná organizovaně v podobě ligových soutěží, oficiálních turnajů nebo závodů by byla vykonávána profesionály. A dají se za ně opravdu považovat takoví sportovci, kteří hrají okresní soutěže téměř výhradně pro zábavu jen kvůli tomu, že je soutěž oficiálně zaštiťována konkrétním svazem? Toto kritérium se nejeví příliš přesné. Dalším možným hlediskem je věnování se sportu s vidinou finančního zisku. Tato myšlenka, dle mého názoru, koresponduje s většinovým názorem laické veřejnosti, ale dá se opravdu považovat za správnou? Je profesionálem hráč, který za svůj výkon, ať už v kolektivním či individuálním sportu, obdrží odměnu za předvedený výkon? Zdá se to logické, ale opět nesprávné. Pro přesné znění je třeba nahlédnout do odborné literatury a zjistit, jak hranici mezi profesionálním a amatérským sportem nahlíží různí autoři ze specifických oblastí.

Sekot rozděluje sport z hlediska profesionality dokonce do tří možných skupin. První, rekreační, je možné považovat za zmíněnou oblast amatérského sportu. Sem se řadí pohybové aktivity konané převážně pro zábavu, za účelem zlepšení fyzické kondice. Druhou kategorií, která přibývá nad rámec základní definice, je výkonnostní sport. Tam je možné zařadit právě veškerou organizovanou činnost, typickým příkladem mohou být okresní a krajské soutěže různých sportovních odvětví, kdy je sportovec orientován především na předvedený výkon, hlavní motivací však není finanční odměna či případná sláva, ale pouze touha se zdokonalovat a mít dobrý pocit ze sebe samého. Poslední kategorií, je právě zmiňovaný profesionální, rovněž uváděný jako vrcholový sport. Tato rovina mezi amatérským, výkonnostním a profesionálním sportem se však podle slov odborníků čím dál více navzájem oddaluje, kdy vznikají obrovské propasti, zejména pak mezi výkonnostním a profesionálním sportem. A to hlavně díky současnému pohledu dnešní společnosti, která je silně orientována na výkon a konečný výsledek (Sekot, 2006, s. 244).

1.3. Sportovci jako hrdinové doby

Vedle sportů jako takových se mění i vnímání sportovců. V tuto chvíli příkládám krátké úvahové vyprávění právě na téma sportovců v pozici vzorů. V dětství, stejně jako každý chlapec v okolí pamatuji doby, kdy byl můj dětský pokoj polepen plakáty nejrůznějších sportovních

hvězd. Protože jsem hrál fotbal, všude kolem jsem měl ty nejlepší hráče světa a snil o tom, že jednou budu jako oni. Když jsme potom hráli jakýkoliv jiný sport, každý z nás si „hrál“ na nějakou z hvězd. Chodili jsme například stejně oblečení, nosili jsme stejný sestřih a snažili se chovat přesně podle nich. Když jsem se později dlouhou dobu věnoval hokejbalu, sportu velmi podobnému hokeji, pamatuji si, že jsem v dorosteneckém věku, tedy přibližně v šestnácti letech, byl označován jménem jednoho známého hokejisty. Slavní sportovci tedy nejsou v očích veřejnosti jen hráči, ale často také vzory, s jakými se mnozí snaží často ztotožnit. V Česku tak neexistuje jediný mladý hokejista, který by nechtěl být jako Jaromír Jágr nebo momentálně David Pastrňák, zřejmě největší vycházející hvězda českého ledního hokeje.

Vzpomínám si na diskusi, ve které jednou zaznělo, že kdyby zmíněný Jaromír Jágr kandidoval na post prezidenta, zvítězil by. Osobně se domnívám, že pokud by na tuto, zcela nereálnou, situaci došlo, mohlo by se tak opravdu stát.

Sekot označuje podobný pojem jako *heroismus ve sportu*. Spojuje ho především s poválečnou dobou v USA, kdy naopak velkým tempem stoupala komercializace a zájem o sport. Lidé se tak, vlivem špatných životních podmínek, upínali ke sportovním hvězdám, jež byly pro mnoho z nich hrdiny a vzory v obtížných dobách. Tito sportovci pak začali vlivem sportovní žurnalistiky vystupovat v očích veřejnosti jako rytíři moderní doby dodržující čestné a hrdinské postoje k životu. Kdo by čekal strmý propad zájmu o sport, mýlil by se. S příchodem moderních technologií a vývojem médií, zejména pak televize a internetu, se touha po informacích ze světa sportovců ještě mnohonásobně zvýšila. Podstatnou otázkou, jakou je však třeba si položit, zůstává, do jaké míry lidé chtějí vzhlížet k těmto osobám a kde už jde pouze o zájem médií je určitým způsobem předkládat veřejnosti. Slávu si už totiž netvoří jen hráči svým počínáním na hřištích, jako tomu bylo v minulosti, z velké části je utvářena zprostředkovaně přes média. K problematice umělému vytváření veřejných a známých celebrit Sekot dodává: „*Jestliže byl hrdina synonymem pro osobnost jako nositele velkých skutků, pak celebrita evokuje spíše mediálně známe velké jméno*“ (Sekot, 2008, s 175-176).

V návaznosti na názor tohoto významného českého sociologa zaměřujícího se na oblast sportu se tedy nabízí otázka, zda jsou sportovci těmi opravdovými heroickými hrdiny nebo jen uměle vytvořenými celebritami? Osobně se přikláním k tvrzení, že jde především o celebrity. Ve velké většině případů jde totiž hlavně o reklamu, které tyto tváře propůjčí svoji tvář. Fotbalová hvězda David Beckham bude vždy spojená s firmou Coca-cola, stejně jako Jaromír Jágr se Sazkou. I když bychom odhlédli od komercializace, je těžké určit, kdo a v jaké situaci je sportovním hrdinou.

Pro příklad uvádím situaci, jakou je možné spatřit po každém odehraném kole hokejové extraligy. Hráč, pro drtivou většinu obyvatel naprosto neznámý, dovede svůj tým k vítězství a okamžitě je v očích sportovních novinářů oslavován jako naprostý hrdina. Kromě zmíněného novináře, který často dychtivě vyhlíží jen senzaci, a opravdových skalních fanoušků klubu, už ho nikdo jiný za hrdinu nepovažuje.

1.4. Právní úprava profesionálního sportu

Zřejmě nejjasněji definuje hranici mezi profesionálním a amatérským sportem právní odvětví. Bylo tomu tak ale i v minulosti? Například Sluka uvádí, že do roku 1989 byli všichni profesionální sportovci na našem území vedeni jako amatéři. I když bylo obecně známo, že hráči jsou za svůj výkon placeni, oficiálně museli být zaměstnání. Zároveň říká, že často byly pracovní smlouvy vedeny pouze fingovaně. Ke změně pravidlům a zákonům vůbec došlo až se změnou režimu. V ten moment se totiž oficiálně v Československu zrodil profesionální sport (Sluka, 2007, s. 69).

Základním stavebním kamenem, který je v současnosti brán jako vstupenka do světa profesionálního sportu, je smlouva mezi hráčem a klubem či organizací. Jurka uvádí, že největší množství těchto smluv je uzavíráno formou inominátních smluv. Ty jsou definovány jako smlouvy, které zákon přesně nestanovuje, a je tedy pouze na obou zúčastněných stranách, co a jak v ní bude obsaženo. Základními body uvedenými ve všech těchto smlouvách jsou pak především práva a povinnosti obou subjektů. Z pohledu hráče jde hlavně o poskytování svých dovedností a schopností co se týče hry a taktiky, ze strany klubu pak o poskytnutí adekvátních podmínek pro přípravu, taktické vedení a zabezpečení hráče, ale také hlavně o finanční odměnu (Jurka, 2018, 26-27). Český svaz ledního hokeje navíc nařizuje všem klubům působícím ve dvou nejvyšších soutěžích v zemi, tedy v extralize a první lize, aby jejich hráči nastupovali pod

platnou smlouvou vyhotovenou mezi hráčem a klubem. Nemůže se tedy stát, že v těchto dvou soutěžích nastoupí hráč například juniorského věku, kterého potřebuje klub využít jako náplast do neúplné sestavy z důvodu mnoha zranění na marodce, pokud nemá podepsanou smlouvou založenou v centrálním registru Českého hokejového svazu.

Jurka dále na toto téma uvádí, že první profesionální smlouvu může hráč s klubem podepsat až po dovršení šestnáctého roku života. Doba, na kterou se hráč s klubem na spolupráci domluví, ani výše odměny není hokejovým svazem nijak blíže specifikována. V dnešní době ale není ničím neobvyklým, že mezi práva a povinnosti hráčů jsou ve smlouvách uvedeny i jiné činnosti či zásady. Hráč se například musí v drtivé většině případů zavázat, že během působení v klubu nebude požívat zakázané látky, provozovat kurzové sázení nebo riskovat svoje zdraví při jiných sportovních aktivitách. Naopak právo vzniká hráčům při nároku na adekvátní vybavení, servis při přípravě a často také poskytnutí ubytování a dopravních prostředků v místě působiště. Jurka se dále zaměřuje také na činnost Českého svazu ledního hokeje, který zaštiťuje a řídí systém hokejových soutěží v České republice. V současné době sdružuje přes 110 000 členů, drtivá většina z nich se však nedá považovat za profesionály. Svou první profesionální smlouvu může hráč podepsat po dovršení šestnáctého roku života. Nikde už se ale neuvádí, jak se profesionální smlouva liší od neprofesionální. Pro působení ve dvou nejvyšších hokejových ligách je tedy nutné mít nejdříve podepsanou profesionální smlouvu, která je navíc zavedena v registru Českého svazu ledního hokeje (Jurka 2018, s. 44-45).

2. Hokej jako sportovní disciplína

Pokud se vysloví slovo hokej, každému automaticky naskočí jako kolébka toho sportu Kanada. Podle hokejových historiků, konkrétně R. Bernsteina, který se jeho původem zabývá, se začal v tradiční podobě objevovat právě na tomto území začátkem osmnáctého století. Zajímavé ovšem je, že nikoliv na popud místních obyvatel, ale spíše Evropanů, kteří se na sever amerického kontinentu přistěhovali. Úplně původní forma této hry se ale logicky od té dnešní výrazně lišila. Dokonce se uvádí, že místo puku ke hře sloužily placky vytvořené z tvrdého bizoního trusu, místo vyrobených hokejek jen vhodně zakřivené větve stromů. Místo stadionů se pak vše pochopitelně odehrávalo na zamrzlých jezerech. Pravidla nevznikala samostatně, základy byly totiž postupně převzaty z jiných sportů, které už v té době měly jasnou formu. V největší míře šlo o fotbal, lakros a také rugby. Do podoby, v jaké lední hokej známe v současnosti, se vyvinul v začátcích dvacátého století, tedy přibližně dvě stě let od svého

zrodu. První organizovanou soutěží, jež je zároveň celosvětově nejznámější, byla a stále je NHL (National Hockey League), jež spojuje kanadský a severoamerický hokej od roku 1917 (Bernstein, 2006, s. 6)

2.1. Lední hokej v průběhu času

Stejně jako ostatní sporty, tak i lední hokej postupně mění svoji podobu, když se neustále vyvíjí směrem vpřed. V případě hokeje, který je v hlavách široké veřejnosti zakořeněn jako kontaktní hra se spoustou tvrdých osobních soubojů a zranění se podle mnoha hráčů i diváků mění ve sport, kde je momentálně nejdůležitější rychlost, fyzická připravenost a precizní technické dovednosti. S postupem času navíc klesá i počet vstřelených gólů v zápasech. A s tím se pojí i ta nejvýraznější změna – zavedení taktiky a týmové strategie. V současnosti je totiž taktická příprava na zápasy mnohdy časově náročnější než cvičení zaměřená na rozvoj hráčských dovedností. Každý jeden tým má vymyšlenou vlastní originální taktiku, jak bránit soupeřovy útočníky nebo naopak čím překvapit jeho obranu.

Toto ostatně potvrzují také přední čeští hokejisté Tomáš Plekanec s Jakubem Kindlem, kteří se dokázali prosadit v NHL a poté své dojmy sdělili v rozhovorech Jakubu Suchanovi, jenž jejich myšlenky posléze zpracoval do publikace. Hráči tehdy uváděli, jak měli pokaždé touhu na ledě předvést svoje schopnosti při rozehrávce či okouzlit trenéry svou technickou vyspělostí, ale ve svých začátcích v zámoří pokaždé silně naráželi právě na trenérovou taktické úmysly. Vše se podřizovalo taktice týmu. (Suchan, Prachař, 2018, s. 280, 359)

V tomto momentu je nanejvýš zajímavé jít v čase zpět a podívat se, jak hokej vypadal ve svých začátcích, kde je možné najít naprosto odlišné pojetí ve hře i vůbec vnímání samotných hráčů. Dnes jsou bráni především jako naprostí profesionálové, jenž své přípravě podřídí maximum. Řeč je v největší míře o stylu života, tedy dodržování správné životosprávy, sezení se sportovními psychology, způsobu trávení volného času, ale také i obrovskému mediálnímu zájmu. Ještě v nedávných dobách však bylo naprosto běžné, že se v hokejových šatnách před zápasy kouřilo, po zápasech se pak chodilo bujaře slavit až do rána a otázka správného stravování vůbec nepřipadala v úvahu. Kromě hokeje se tedy naprosto změnil i pohled na samotné hráče.

Rob Bernstein, novinář, který je považován za odborníka na násilí v ledním hokeji a v této práci se jeho poznatky hojně objevují, se v úvodu své publikace zaměřil i na styl hry ve dvacátých letech minulého století. Počátky kanadsko-americké NHL dokonce přirovnává k Divokému západu, s tím, že podobnost s dnešním pojetím hry by se hledala jen těžko. Benevolence rozhodčích vůči hrubým zákrokům totiž byla mnohonásobně vyšší. Bernstein dokonce mluví o těžko představitelné historce jednoho z hráčů, který se ke hře vyjádřil takto: „*Chodili hráči tenkrát na ošetřovnu? Ne, zůstali na ledě. Když vás sekli, přijeli jste k mantinelu, kde vám ošetřovatel vymyl krev houbou z kbelíku. A pak vám spravil ránu lepicí páskou.*“ Brutalita hry se stala v začátcích typickým znakem. V lize působili obávaní hráči, známí pro svou zákeřnost. Dalším projevům násilí pak pravděpodobně přispělo také rozhodnutí samotného vedení soutěže, když místo zákazu projevů agresivního chování na ledě ustanovilo pouze trest na pět minut za údery do soupeřova obličeje. (Bernstein, 2007, s.6-7).

3. Agrese

Klíčovým pojmem celé práce ve spojení s hokejovým prostředím je agrese, potažmo násilí. Agrese je pojmem, který je možné v běžném životě slyšet poměrně často. Slovo pochází z latinského tvaru *agressio*. Tento pojem je možné přeložit jako útok, případně výpad. Pod agresí si většina lidí představuje nepřátelské chování, mající za cíl někomu ublížit, nebo jinou osobu, jakkoliv poškodit. I když je v některých formulacích rozdíl, podstata jevu zůstává většinou stejná. Jak tedy vypadají definice některých odborníků?

Výrost a Slaměník ve své knize o sociální psychologii definují agresi poměrně jednoduše. A sice jako jakékoliv ubližování, které má za cíl způsobit negativní důsledky. Navíc se pozastavují nad myšlenkou, že agresivní chování je pro člověka něčím naprosto přirozeným. Už od pradávna musel být člověk, stejně jako každý další tvor, do určité míry agresivní, aby přežil nebo zjednodušeně dosáhl svých cílů. Pak je však zapotřebí vymezit, do jaké míry je agrese v člověku zakořeněna v přirozené formě, a v jakých případech se jedná o patologickou situaci. (Lovaš, in Výrost, Slaměník (Eds.), 2007).

Další možná definice, jakou uvádí Sádovský, je agrese jako podoba násilného projevu směrem k ostatním osobám nebo předmětům (Sádovský, 2010, s.14). Kromě správného pojmenování je rovněž možné agresi dále dělit, zjednodušeně řečeno definovat, proč k ní vlastně dochází. Nejčastější, lépe řečeno nejzákladnější dělení agrese je na verbální a fyzickou. To znamená, jakým způsobem je agresorem vůči oběti vedena. Verbální agrese zahrnuje všechny slovní útoky vůči druhým osobám, fyzická agrese pak představuje přímou tělesnou konfrontaci agresora s obětí. Vzhledem k zaměření práce, tedy k projevům agrese u hráčů ledního hokeje, je důležitější se blíže věnovat právě fyzické agresi. Je samozřejmě jisté, že mnohdy při utkáních převažuje nejdříve verbální, ta poté ale později přechází ve fyzickou. Jak je tedy možné dále agresi dělit? V publikaci Sociální psychologie autoři hovoří, konkrétně Lovaš, o afektivní, instrumentální agresi a tyranizování, případně šikanování. Ta první, dle mého názoru, skvěle koresponduje s tématem agrese v při hokejových zápasech.

3.1. Afektivní agrese

Afektivní agrese má totiž vždy jeden jasný podnět, jaký později u jedince vyvolá silný negativní stav. Je tedy spojen s emocionalitou, silnou impulzivní reakcí. Základním důvodem tohoto chování je reakce na silný negativní podnět z okolí, který agresora vyprovokuje a donutí

zareagovat. Pokud bychom se stále drželi hokejového prostředí nabízí se mnoho ukázkových příkladů. Hráč je například za nepříznivého stavu pro svůj tým provokován a zesměšňován protihráčem, jenž mu posměšně ukazuje skóre na tabuli a přidává nevhodné komentáře. Další situací může být také tvrdý a nečestný zákrok protihráče na některého ze spoluhráčů, jehož se zastanou jeho kolegové a formou agrese sahají po odplatě.

3.2. Instrumentální agrese

Druhým typem je instrumentální agrese. Ta se od afektivní diametrálně odlišuje. Jejím cílem totiž není bezmyšlenkovité, zkratkovité jednání na základě negativního podnětu, ale promyšlené jednání, díky kterému jedinec dosáhne svého, někdy jen dílčího cíle. I sami autoři jej spojují se sportem, kde je možné jej často sledovat. Zde je se jako příklad hodí například situace, kdy si prohrávající tým schválně vyhlédne nejlepšího hráče ze soupeřova týmu a cíleně ho, i za cenu faulu nebo jiného postihu zraní. Často se tak dokonce může jednat i po rozhodnutí trenéra, který o takovém zákroku rozhodne a pověří jednoho z hráčů.

I když se taková situace může zdát laické veřejnosti jako šokující, často k ní dochází. Z vlastních zkušeností, jaké jsem při své dlouholeté hokejbalové i kratší hokejové kariéře nabíral, to mohu jen potvrdit. Nemusí vždy jít pouze o fyzickou agresi s cílem soupeře zranit, ale i tu verbální, kdy hráč soupeře pouze vyprovokuje a zapříčiní právě afektivní reakci a následné soupeřovo vyloučení ze hry.

3.3. Tyranizování, šikanování

Třetím příkladem agrese je tyranizování či šikanování. Mezi typické znaky tohoto jevu patří nerovnoměrné rozložení sil, tedy fyzická nebo psychická převaha a nemožnost oběti se efektivně bránit. Jeho cílem je ukázání kontroly a demonstrace větší síly agresora, může ale také sloužit jako forma zábavy. Ani tento příklad neminul hokejové prostředí, i když se v přesném znění nevyskytuje přímo mezi hráči v hokejových zápasech. Je ale běžnou praktikou uvnitř jednoho týmu, zejména pak v mládežnických kategoriích. Zpravidla skupiny starších hráčů si často za svou oběť vyberou nejmladšího nebo nejslabšího ze spoluhráčů, který se během tréninků i společného času v šatnách stává terčem posměšku (Lovaš, in Výrost, Slaměník (Eds.) 2007, s. 269).

Protože se formě šikany uvnitř mládežnických hokejových týmů výrazně podobá i šikana školní, je možné aplikovat její definici přímo z Pedagogického slovníku. Ten ji vnímá jako „*fyzické, psychické či kombinované ponižování až týrání žáků (hráčů) obvykle jinými žáky (spoluhráči), vzácněji dospělými (trenéry). Probíhá v dyádě, nebo ve skupině. Iniciátory šikany bývají žáci (hráči) starší, fyzicky zdatnější nebo osobně či sociálně narušení.*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s. 297).

Ze všech uvedených rozdělení se na problematiku hokejového násilí dají aplikovat všechna, avšak tou nejpřesnější se jeví právě agrese afektivní.

3.4. Teorie frustrace a agrese

Kromě rozdělení uvedeného výše vznikají také různé vědecké teorie, které zkoumají, proč se lidé k projevům agrese uchylují. Lovaš popisuje zejména teorii agrese. Ta je vnímaná jako reakce na frustraci. Její autoři, J. Dollard, L. Noob, N. Miller, O.H. Mowrer a R.R. Sears dospěli k názoru, že každé agresí předchází frustrace. Frustraci je možné vymezit jako stav, kdy je jedinci dlouhodobě bráněno v dosažení jeho cílů, ať už jinými osobami nebo jinými okolnostmi. K pojmu se navíc váže ještě další, a sice frustrační tolerance. Ta zjednodušeně představuje míru, do jaké je osoba schopna odolávat frustraci, a kdy už k ní naopak dochází. (Lovaš, in Výrost, Slaměník (Eds.) 2007, s. 270). I když se teorie dlouho jevila jako přesná, měla i mnoho odpůrců, kteří ji vyvraceli a považovali za nesprávnou. I z mého pohledu se nedá vždy s jistotou konstatovat, že veškerá agrese vzniká pouze jako reakce frustrovaného jedince.

Dvojice Williams a Gill k tématu dodávají, že v oblasti sportu se teorie rozhodně nedá použít vždy a neobjasňuje tedy agresivní chování u sportovců. (Williams, Gill in Tod, Thatcher, Rahman, 2012, s. 48). Dle mého názoru se rovněž nejedná o zcela přesnou teorii. Z předchozího textu pojednávajícího o typech agrese sice koresponduje s afektivní agresí, od zbytku se ale výrazně odlišuje. Zmíněná instrumentální agrese, která představuje agresí jako nástroj při dosažení určitého cíle, totiž nemusí nutně být podmíněna předešlou frustrací. To znamená, že hráč, který záměrně vyprovokuje svého protihráče s cílem, aby jej do konce zápasu vyřadil ze hry, nejedná z frustrace. K takovému rozhodnutí dojde po úvaze, že tím oslabí soupeře.

3.5. Hostilita

S agresí se pojí ještě několik dalších pojmů, jež je velmi důležité pro další část práce vymezit. Negativním jevem, avšak stále ještě ne patologickým, je hostilita. Tu Berkowitz definuje jako ne nutně agresivní, ale spíše nepřátelské jednání, které nemusí mít za cíl někomu nebo něčemu ublížit. Takové osoby se svému okolí jeví jako negativně smýšlející a nepřející. Opakem slova by se do určité míry dala označit přirozená láska a přátelství k druhým (Berkowitz in Výrost, Slaměník (Eds.), 2007 s. 271).

3.6. Násilí

Dalším příbuzným pojmem je násilí. To Spurný vnímá jako „*patologický způsob interakce konkrétního jedince (skupiny) s okolím. Řadíme sem všechny aktivity, pomocí nichž jedinec či skupina (subjekt, aktér) vytváří a reguluje vztahy vůči sociálnímu okolí způsobem, který je vnímán jako agresivní či manipulativní*“ (Spurný, 1996, s. 7). Stejně jako agrese, tak i násilí se dá dále dělit. Sádovský ve své publikaci zmiňuje tři hlavní kategorie. První z nich je již zmiňovaná agrese, druhou je manipulace a třetí újma. Stejný autor rovněž vnímá současné trendy v kontaktních kolektivních sportech jako velké riziko. S tak velkým zájmem o násilné scény v rámci sportovních zápasů se ruku v ruce mění i strategie týmů, přičemž je možné slyšet povely jako „agresivní napadání“ nebo „trefit někoho u mantinelu“. Zároveň s tím dochází k situaci, kdy kromě taktické vyspělosti a technických dovedností jsou hráči různých sportů oceňováni i za svoji tvrdost, záludnost a výbušnost (Sádovský, 2010, s. 17-18).

Nabízí se otázka, co bylo tím hlavním důvodem k takové změně? Proč jsou vedle výstavních předvedených akcí při zápasech mnohdy více oslavovány tvrdé a nepřiměřené zákroky, které jsou někdy sice i v mezích pravidel, ale zapříčiní zranění soupeře? Změnila se snad samotná hra? Domnívám se, že odpověď je možné najít o několik stran výše. Velkou část „viny“ nese již tolikrát zmiňovaná komercializace sportu spojená s čím dál větší radikalizací společnosti. V době, kdy je možné vidět každý den v televizi živé přenosy těch nejlepších zápasů z celého světa, je přirozeně obtížné být stále nadšený z tuzemské soutěže. Ta již není pro část diváků nadále atraktivní. Projevy násilí v zámořských soutěžích se pak logicky, vlivem fanoušků a zčásti i tlaku na hráče přenáší na české stadiony, kde je diváci netrpělivě vyhlíží. Poté je dokonce možné vidět scény, kdy publikum na tribunách je mnohdy o poznání hlučnější a spokojenější při rozpoutání rvačky než po vstřeleném gólu svého týmu.

3.7. Hráčská agrese

Po vymezení již známých pojmů agrese, hostilita a násilí je zapotřebí vzít v potaz nový fenomén, lépe řečeno, výraz, jaký se v odborné literatuře dosud nevyskytl. Tím je výraz *hráčská agrese*, který se v práci často objevuje. Lze jej definovat jako násilné jednání lidí hrajících sport směrem k soupeřům. Přesahuje přirozenou agresi a touhu po vítězství. Jejím cílem je zranit nebo oslabit. Hráčská agrese je ve většině případů za hranou vymezených pravidel a může být důsledkem řady situací. Důvody mohou být následující:

- a) **Frustrace** – nezvládnutá reakce hráče na vývoj utkání, předchází zákrok protihráče nebo sporné rozhodnutí rozhodčích v hráčův neprospěch.
- b) **Provokace** – v tomto případě vedena s cílem vyřadit protihráče ze hry jeho následnou neuváženou reakcí, tedy frustrací. Ta má za následek vyloučení.
- c) **Nový impuls pro tým** – přichází v případě nepříznivého stavu. Rozpoutání šarvátky nebo tvrdý atak protihráče se snahou o znovunastartování týmu.
- d) **Vlastní potěšení** – existuje skupina hráčů, kteří vykazují vysokou míru hráčské agrese pro osobní potěšení. Tvrdý střet či potyčka je pro ně ve sportu víc než dosažení gólu, případně bodu.
- e) **Budování respektu** – respekt je se sportem spjat odjakživa. I hráčská agrese může v tomto ohledu dodat hráči pocit, že je ostatními soupeři vnímán jako silná osobnost.
- f) **Osobní spory** – k projevu násilí může také dojít v případě, že mezi hráči existují dlouhodobější spory z dřívějších střetnutí. Tento způsob tedy funguje jako odplata.

4. Projevy agrese v ledním hokeji

Po částech věnovaných sportu, základní kapitole o hokeji a také oblasti násilného chování a agrese přichází na řadu spojení obou dvou hlavních témat. Další kapitola se tedy bude zabývat projevy hráčské agrese v ledním hokeji. Bez další debaty se dá konstatovat, že lední hokej patří mezi nejtvrďší profesionálně organizované sporty vůbec. Nápravník dokonce předkládá výzkum na téma, jaký sport je s násilím spjat nejvíce. Vycházel z již vypracované tabulky W. Beauseyho, který rozdělil sporty na základě sedmi kritérií, dle nichž následně vyhodnotil index násilnosti. Mezi tato kritéria patří:

1. Počet hráčů.
2. Typ a kvalita tělesného kontaktu.
3. Typ a intenzita hluku, který sport vyvolává.

4. Míru úsilí nutnou k dosažení úspěchu.
5. Plynulost akcí.
6. Míru obsaženého tělesného nebezpečí.
7. Emocionální atmosféru soutěžního utkání.

Nejnásilnější skupiny sportů byly následně zařazeny do kategorie X. Sporty této kategorie by měly být dokonce, dle slov autora, mládeži zakázány. Jako vůbec nejhorší sport v tomto ohledu vyšel závodní motorismus s indexem násilnosti 68, hned těsně za ním však skončil právě lední hokej s číslem 64. Dále pak následoval americký fotbal, box a koňské dostihy. (Nápravník in Sádovský, 2010, s. 61-62). Hokejové prostředí je naprosto specifické a výrazně se liší od ostatních sportů i veřejného života. Stejná situace nastává i v oblasti odborné literatury. Ta se totiž problematice hráčské agrese téměř nevěnuje. Jedinou výjimkou je již zmíněný americký novinář Ross Bernstein, jenž působil pro televizní stanice CNN nebo ESPN. Ve svých publikacích mapuje historii násilí v ledním hokeji i postupný vývoj hokejových bitek až do současnosti. Na základě získaných poznatků pak vytvořil svou vlastní teorii, proč k rozpoutání rvaček během zápasů kanadsko-americké NHL, nejznámější a také nestarší hokejové ligy světa, dochází.

4.1. Důvody rozpoutání hokejových bitek dle Bernsteina:

a) Odveta a pomsta

Vyskytují se nejčastěji a v největší míře. Následují jako reakce na nešetrný a nebezpečný zákrok protihráče. Nejčastěji se tedy objevují jako přímá afektivní reakce v zápalu boje, kdy jeden ze spoluhráčů oběti vyvolá rvačku s autorem zákroku. Pomsta ale může přesahovat i do dalších vzájemných zápasů.

b) Otočení nepříznivého stavu

Nastává ve chvíli, kdy tým prohrává a hráči jsou psychicky rozladění. Hráč tedy vyvolá rvačku a ve snaze zvítězit nad soupeřem dodá svému týmu potřebnou jiskru a nový impuls do hry. S tím se nese i zapojení fanoušků do celého dění. Ty totiž vždy rvačka dokáže výrazně vtáhnout do dění a začnou tým hlasitě podporovat.

c) Nahnání strachu

Strach působí v hokeji, stejně jako v ostatních sportech jako silný faktor. Pokud mají hráči z některého ze soupeřů strach, přemýšlí nad každým svým pohybem a ze svých dovedností častěji radši upustí. Může jít jak o verbální výhružky, fyzické zastrašování nebo jen přítomnost obávaného hráče na ledě.

d) Vzkaz z minulosti

Nastává zpravidla ve chvíli, kdy prohrávající tým rozpoutá v závěru zápasu za rozhodnutého stavu šarvátku. Ta už sice v konkrétním zápase nic neřeší, ale v případě výhry znamená pro soupeře jasný vzkaz, že se musí mít na pozoru. Tato situace je často viditelná především ve vyřazovací fázi, kdy spolu týmy sehrají několik vzájemných zápasů, a i takové jednání může soupeřovu tým značně narušit radost z výhry.

e) Vyprovokování soupeře

Snaha vyprovokovat soupeře většinou přichází na popud trenéra nebo méně důležitého hráče týmu. Ten má jediný cíl – vyprovokovat některého z nejlepších hráčů soupeře a donutit ho k opětování faulu či šarvátky. I když jsou poté vyloučeni oba aktéři šarvátky, soupeřův tým je oslaben o svého důležitého hráče.

f) Varování

V minulosti disponovaly všechny týmy typem hráčů, jenž měli v popisu práce místo střílení gólů především tvrdou hru a ochranu klíčových hráčů v týmu. Právě tito rváči pak často vyvolávají konflikty s cílem demonstrace své síly a jasným vzkazem, že chrání své nejlepší spoluhráče.

g) Strach o zaměstnání

I když se tento důvod může zdát pro veřejnosti jako nepochopitelný, v hokeji se objevuje. Spočívá v tom, že každý hráč má svou úlohu, díky které je do týmu přibrán. Pokud některý z nich nedokáže střílet góly a bodovat tak, jak se od něj očekává, může sáhnout po uplatnění v týmu v roli bitkaře. Rvačky tedy využívá jako nástroj k předvedení svých dovedností.

h) Ochrana

V nedávné historii se často vedle hokejových hvězd pohybovali hráči, jejichž hlavním úkolem byla právě jejich ochrana. Při jakémkoliv náznaku tvrdé hry či útoky na tyto osoby tak zmínění ochránáři zasáhli a bránili své spoluhráče.

i) Vězeňský pořádek

Přichází na řadu v případě, kdy do soutěže vstupují nový a relativně neznámý rváč. Ten se potřebuje logicky uvést do povědomí ostatním. Nejčastěji proto vyzve na pěstní souboj některého z veteránů a dobře známých osobností ligy, aby si získal patřičný respekt okolí. Pokud vyhraje, pošle tím směrem k soupeřům jasný signál, že se musí mít na pozoru.

j) Osobní spory

Během hokejových zápasů v rámci národních soutěží na sebe hráči naráží několikrát za sezónu. V utkáních často tak často vznikají osobní spory, které se mohou táhnout i několik let.

Vzájemná rvačka je tak způsobem, jak si spolu mohou dva nesmiřitelní rivalové vyrovnat účty. (Bernstein, 2007, s. 22-36).

4.2. Hokejová výstroj

Jako prevencí přes případnými úrazy se v ledním hokeji dlouhodobě vyvíjí také hráčská výstroj a výzbroj. V úplných začátcích tohoto sportu se během hry nad zdravím hráčů, co do výstroje, příliš neuvažovalo. Mezi vybavení tak patřila pouze hokejka, brusle, rukavice a suspensor, tedy chránič umístěný v rozkroku hráčů. Jak je tedy možné od způsobu hry odvodit, zranění se objevovala téměř v každém zápase. Při vysokém tempu hry a téměř nulovou ochranou docházelo často ke zraněním hlavy i ostatních částí těla a bylo jasné, že je třeba dát hře určitý řád a zamyslet se též i nad případnou výstrojí. Zajímavostí, kterou navíc uvádí Bernstein, je fakt, že k rozdělení trestné lavice na domácí a hostující došlo až v polovině 60. let minulého století. Do té doby se mnohokrát stalo, že rvačky na ledě pokračovaly i v prostoru vyhrazeném pro odpykání trestu. Ke změně organizace přispěla až mimořádně násilná událost v zápase mezi největšími kanadskými rivaly Torontem a Montrealem v říjnu 1963. (Bernstein, 2007, s. 9). Postupem času se tedy do povinné výstroje každého profesionálního hokejisty přiřadilo několik dalších prvků, které známe dnes. Mezi ně patří:

- a) **Helma** – představuje základní a nejdůležitější ochranný prvek. Paradoxně byla do povinné výstroje přidána až od roku 1979. Tomuto ustanovení předcházela děsivý moment Billa Mastertona, jenž byl tvrdě naražen na mantinel a následkem těžkých poranění hlavy v nemocnici zemřel. Od stejného roku byla tedy helma povinná pro všechny nově příchozí hráče NHL. Výjimku tvořili ti, kteří už před rokem 1979 v lize působili. Posledním a v tomto ohledu legendárním hráčem byl Craig MacTavish. Když jako poslední hráč bez helmy ukončil v roce 1997 kariéru, éra hokejistů bez přilby skončila. (Bernstein, 2007, s. 106)
- b) **Vesta** – část výstroje chrání oblast hrudi a ramen. Důležitá část výstroje zejména při osobních střetech u mantinelu a blokování soupeřových střel vlastním tělem. Vyrobená z látky a plastových částí.
- c) **Náloketníky** – plastové chrániče, které se umisťují na lokty. Chrání hráče při pádech na tvrdou ledovou plochu a nárazech na mantinely.
- d) **Kalhoty** – vypolstrované kraťasy mají, stejně jako vesta, za cíl eliminovat nárazy puku i případné bolestivé nárazy protihráčů.

- e) **Suspensor** – plastový chránič umístěný v rozkroku hráče. Slouží jako ochrana pohlavních orgánů.
- f) **Rukavice** – dříve kožené, dnes látkové s použitím plastu slouží jako ochrana před nepříjemným seknutím od protihráčů. Kromě dlaně ruky chrání také zápěstí.
- g) **Holenní chrániče** – umisťují se na oblast holení, chrání přední a postranní část nohou. Důležité při blokování střel i jako ochrana proti střetu hokejky s nohou hráče.
- h) **Celoobličejový kryt** – v současné době je povinným doplňkem každého hráče, který ještě nedosáhl osmnáctého roku života nebo hraje kategorii U18. Nejčastěji ve formě mřížky, možný je též v podobě celoobličejového plexiskla.
- i) **Plexi na helmě** – štítek chránící hráčův zrak je povinný v hokejové federaci IIHF všem hráčům narozeným do roku 31.12. 1974. Poté záleží pouze na hráči, zda toto riziko podstoupí a nastoupí bez něj.
- j) **Chránič zubů** – je povinný pouze do dvacátého roku každého hráče, pokud nenosí celoobličejový kryt. Plastový chránič chrání hráčova ústa a brání vyražení zubů, zároveň eliminuje riziko otřesu mozku při pádech na led.
- k) **Chránič krku** – je povinný všem hráčům do dovršení osmnáctého roku života i všem v kategorii U18. Chrání hráčovu oblast krku.

4.3. Společné rysy hokejových rváčů

Další část kapitoly o projevech hráčské agrese v ledním hokeji se věnuje pohledu na hráče, kteří svou agresí při hře vynikají nad ostatními a pokusí se definovat znaky, jež mají tyto osoby společné. Dvojice amerických psychologů Thomas Moore a Douglas Gillette vymezila čtyři mužské archetypy, přičemž vycházeli z typologie C.G. Junga. Mezi ně patří Král, Válečník, Kouzelník a Milovník. Osobnost hokejového rváče je spatřit v archetypu Válečníka. Ten v sobě nese viditelný rys mužské agresivity. Autoři jej například přirovnávají k příběhu spartských bojovníků, kteří se i přes početní nevýhodu ubránili nájezdu Peršanů. Válečník v sobě nese přirozenou vlastnost sebeobětování a dokáže snést velkou bolest s cílem pomoci většině svých blízkých. Až díky postupné zralosti však dokáže rozeznat, kde je hranice mezi zdravou agresivitou a kde naopak začíná ta patologická. (Moore, Gillete, 2015, s. 95-105).

V tomto ohledu však není jednoduché přesně vymezit společné znaky, které tito hráči známi pro svou tvrdou hru disponují. Mimo led se totiž velká část z nich chová naprosto přirozeně a málo koho by při setkání s nimi napadlo, že jde o vyhlášené násilníky. Bernstein toto jen

potvrzuje. Navíc dodává, že tito hráči jsou často v očích fanoušků i spoluhráčů nejoblíbenějšími z celého týmu. Starají se o zábavu v šatně a umí vycítit, kdy je potřeba odlehčit napjatou atmosféru. (Bernstein, 2007, s. 86-87). Právě rys Válečníka je pro tyto hráče opravdu typický. Velká část z nich se totiž opravdu dokáže obětovat za tým a v případě, že si to situace žádá, se neváhají postavit soupeři tváří v tvář. Zároveň patří mezi nejoddanější osobnosti týmu a nebojí se riskovat svoje zdraví.

Dalším aspektem, jenž se jeví jako logický jeví jako společný, je fyzická konstituce. Přirozeně jsou totiž tito rváči, co do výšky i váhy, mohutnější než ostatní. Nejedná se ale o pravidlo a známé rváče je možné najít i mezi subtilnějšími z nich.

4.4. Aktuální pravidla v ledním hokeji

Na hráčskou agresi a její projevy během hry samozřejmě musely postupem času reagovat také organizace zaštiťující hokejové soutěže. Momentálně nejnovějším dokumentem usměrňujícím hokejová pravidla v České republice jsou *Pravidla ledního hokeje* vydané Českým svazem ledního hokeje, která jsou pod záštitou International Ice Hockey Federation platná ve všech členských zemích.

4.4.1. Druhy trestů dle pravidel

Rozhodčí mohou na základě jednoho z prohřešků proti pravidlům udělit několik druhů trestu. Ty se od sebe liší délkou i způsobem odpykání. Zároveň je možné udělit i kombinaci většího počtu trestů najednou, pokud byla naplněna skutková podstata.

- a) **Menší trest** – menší trest značí dvě trestné minuty pro provinivšího se hráče nebo hráčskou lavici.
- b) **Větší trest** – pět trestných minut pro potrestaného hráče a následný osobní trest uložený do konce utkání.
- c) **Osobní trest** – desetiminutový trest, který si hráč odpyká na trestné lavici. Počet hráčů na ledě ale zůstává stejný.
- d) **Menší + osobní trest** – dvě minuty pro hráče na trestné lavici plus dalších deset minut osobního trestu tamtéž.
- e) **Osobní trest do konce utkání** – vyloučení hráče po zbytek celého utkání. Počítá se jako 20 trestných minut, početní výhoda druhému týmu ale nevzniká.

- f) **Trest ve hře** – nejvyšší možný udělovaný trest. 5 trestných minut na trestné lavici a zároveň osobní trest do konce utkání pro hráče, který se provinil. Celkem tedy 25 trestných minut a zároveň automaticky zastavená činnost na minimálně jedno další utkání dle hracího plánu. (Pravidla ledního hokeje, 2018, s. 78)

Součástí dokumentu je i desátá část s názvem *Popis trestů během utkání*. Ta se přímo věnuje a vysvětluje situace, za které je možné hráči nebo více hráčům udělit trest. Celkem je jich ve stanovách ukotveno 55, pro téma práce jsou však důležitá jen ta, která se k projevům hráčské agrese mohou přímo vztahovat. Mezi ně patří následující, současně je uveden nejvyšší možný udělený trest:

- 116 – napadání rozhodčích – trestu ve hře.
- 118 – kousnutí – trestem ve hře.
- 119 – vražení na hrazení – trest ve hře.
- 121 – bodnutí koncem hole – trest ve hře.
- 122 – napadení – trest ve hře.
- 123 – naražení zezadu – trestem ve hře.
- 124 – zásah do oblasti hlavy nebo krku – trest ve hře.
- 125 – zásah do nohou – trest ve hře.
- 127 – krosček – trest ve hře.
- 139 – faul loktem – trest ve hře.
- 141 – bitka – trest ve hře.
- 142 – úder hlavou – trest ve hře.
- 143 – vysoká hůl – trest ve hře.
- 146 – hákování – trest ve hře.
- 149 – nedovolené bránění – trest ve hře.
- 150 – nedovolené bránění brankáři – menší trest.
- 151 – kopnutí – trest ve hře.
- 152 – faul kolenem – trest ve hře.
- 153 – pozdní dohrání – trest ve hře.
- 156 – tahání za vlasy, helmu, mřížku – větší trest a automatický osobní trest do konce utkání.
- 159 – hrubost – trest ve hře.
- 160 – podkopnutí – trest ve hře.

- 161 – bodnutí špičkou hole – trest ve hře.
- 162 – plivnutí – trest ve hře.
- 163 – vysmívání – osobní trest.
- 167 – podráženi – trest ve hře.
- 168 – nespportovní chování – trest ve hře.

(Pravidla ledního hokeje, 2018, s. 86-110, online)

5. Výzkumné šetření na téma násilí v ledním hokeji mezi profesionálními hráči

Výzkumné šetření navazuje na teoretickou část práce a ověřuje do jaké míry poznatky uváděné v odborné literatuře korespondují se současnou situací v ledním hokeji.

5.1. Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Výzkum se zaměřuje na téma násilí v ledním hokeji. Po objasnění teoretických konceptů přichází na řadu šetření přímo mezi profesionálními hokejovými hráči, kteří popisují své pocity, postoje a zkušenosti načerpané během jejich dosavadní kariéry. Hlavním cílem výzkumu je zjistit, jak subjektivně vnímají násilí samotní hráči během hokejových zápasů a co je tou hlavní motivací k projevům hráčské agrese. Napříč šetřením odkrývají respondenti své názory na oblasti týkající se projevů násilí během hry, popisují situaci v minulosti a sdělují jejich možné řešení do budoucna. V následující tabulce je uvedené schéma otázek, rozdělené do tří hlavních dílčích kategorií a jednotlivých badatelských otázek.

5.2. Výzkumná metoda

Jako metoda výzkumného šetření je zvoleno kvalitativní šetření formou strukturovaného rozhovoru pomocí otevřených otázek. Kvalitativní výzkum se vyznačuje především svou dlouhodobostí, obsahem jdoucím pod povrch problematiky a větším obsahem informací získaných od respondentů (Gavora, 2000, s. 142). Respondenti jsou pak podle Jandourka osoby, kterým jsou během rozhovoru kladeny otázky (Jandourek, 2001, s. 112). Hendl vnímá strukturovaný rozhovor jako řadu formulovaných otázek, na které respondenti postupně odpovídají na základě svých zkušeností a postojů. Díky předem připravené taktice se rovněž eliminuje riziko, že se obsah rozhovoru bude v závislosti na respondentech výrazně lišit. Jako nespornou výhodu také uvádí snadnou analýzu (Hendl, 2012, s. 173).

Dle Pattona je možné otázky v rozhovoru rozdělit na šest základních typů. Ty se dělí na otázky o zkušenostech a chování, názorech a hodnotách, pocitech, znalostech, vnímání a na otázky demografické a kontextové. V návaznosti na toho schéma autor navrhuje začít tou nejpřirozenější cestou, tedy začít rozhovor s otázkami na přítomnost, poté se vrátit do minulosti a rozhovor zakončit možnou predikcí do budoucna (Patton in Hendl, 167-168).

A právě dle výše uvedených definic a poznatků je vedeno i kvalitativní šetření postupně uvedené níže. Z osmi realizovaných rozhovorů proběhlo pět v rámci domluvené schůzky s respondentem, dva byly realizovány po telefonu a jeden přes emailovou komunikaci. Důvodem bránícím osobnímu setkání u zmíněné trojice z nich bylo jejich momentální angažmá v zahraničí. Všichni respondenti však byli seznámeni s výzkumným záměrem a souhlasili se zveřejněním osobních údajů. V tabulce č.1 je uvedeno schéma výzkumného šetření.

Hlavní výzkumná otázka	Dílčí výzkumná otázka	Indikátor	Badatelská otázka
Jak subjektivně vnímají násilí profesionální hráči ledního hokeje?	DVO1. Jaké jsou pocity hráčů při rvačkách se soupeři?	Příprava na rvačku	BD1. Dá se připravit na bitku těsně před jejím začátkem?
		Pocity během rvačky	BD2. Co se vám honí hlavou během bitky?
		Bojové sporty	BD3. Věnujete se ve volném čase některému z bojových sportů?
		Vztah k násilí v dospívání	BD4. Měl jste s projevy agrese obtíže už od útlého věku?
		Role rváče ve společnosti	BD5. Vnímáte, že je na roli bitkaře ve společnosti nahlíženo negativně?
		Riziko zranění	BD6. Báli jste se někdy, že budete při zápase zraněn?
		Vnímání rvačky	BD7. Pokud ke rvačce dochází, jde spíše o osobní záležitost dvou hráčů nebo jde o boj za tým?
	DVO2. Co je hlavním důvodem k projevům násilí během hokejových utkání?	Vztah k násilí v ledním hokeji	BD8. Jaký máte osobní vztah k násilí při hokejových zápasech?
		Důvod hokejových rvaček	BD9. Proč podle vás k hokejovým rvačkám mezi hráči vůbec dochází?
		Přípustná míra hráčské agrese	BD10. Do jaké míry podle vašeho názoru patří

			agresivita k lednímu hokeji?
		Motivace k projevům násilí	BD11. Jaká je hlavní motivace hráčů k projevům násilí během hry?
		Odlišnosti ve vnímání násilí vzhledem k národní povaze	BD12. Je násilí v hokeji podmíněno jakousi národní povahou a dají se najít rozdíly mezi soutěžemi či národy?
		Soudní žaloba jako reakce na zákrok	BD13. Napadlo by vás někdy řešit zákrok protihráče soudní cestou?
	DVO3. Jaké jsou aktuální trendy v ledním hokeji ve spojitosti k násilí a projevům agrese?	Aktuální trendy v řešení hokejových rvaček	BD14. Souhlasíte s tvrzením, že je všeobecným trendem z hokeje rvačky postupně úplně vymýtit?
		Vztah diváků ke rvačkám	BD15. Myslíte si, že kdyby rvačky z hokeje úplně vymizely, lidé by chodili na hokejové zápasy méně?
		Osoba bitkaře	BD16. Existují podle vás stále hráči, které jsou v týmu pro roli bitkaře předurčení?
	Výchova mládeže	BD17. Myslíte si, že je potřeba v tomto ohledu hráče určitým způsobem vychovávat?	

Tabulka č. 1: Schéma výzkumného šetření

5.3. Výběr respondentů

Pro kvalitu získaných poznatků byl, s ohledem na specifické zaměření práce, právě výběr vhodných respondentů tím klíčovým aspektem. I když se totiž projevy agrese během zápasů ledního hokeje přímo dotýká všech profesionálních hráčů, jejich osobní zkušenosti a postoje mohou být často k jevu negativní, a tudíž by takový rozhovor neměl potřebnou hloubku a

kvalitu. Právě na základě této úvahy bylo tedy do šetření zahrnuto pouze takové spektrum respondentů, jaké má svými bohatými zkušenostmi o situaci přehled a může se přímo k projevům násilí na ledě vyjádřit. Konkrétně se šetření zúčastnilo osm respondentů, z čehož vyplývá, že výsledky šetření není možné s plnou platností generalizovat a vztáhnout na celou skupinu profesionálních hokejistů, ale jedná se naopak o jejich subjektivní pocity a názory. Všichni respondenti souhlasili s uvedením svých jmen v této práci, a tak je možné si každého z nich v krátkosti představit a uvést důvody, proč jsou právě tyto osoby pro zahrnutí do skupiny dotazovaných nanejvýš relevantní.

5.3.1. Jakub Hajný

Jakub Hajný je nejmladším a nejméně zkušeným respondentem, co do počtu odehraných zápasů, v rámci výzkumného šetření. Dvaadvacetiletý útočník s ročníkem narození 1996 momentálně nastupuje ve druhé nejvyšší české soutěži za tým Kladna. Ve stejné soutěži navíc působil i v týmu Prostějova. Aktuální mu patří čtvrté místo v žebříčku nejtrestanějších hráčů celé ligy.

Hajný je jedním z hráčů, který zároveň vedle hokeje pěstuje svou velkou vášeň pro bojové sporty. Už přes sedm let se totiž věnuje kickboxu, za sebou má dokonce dva amatérské zápasy. V letošní sezóně má na kontě už několik rvaček, v jedné z nich ale utrpěl zranění ramene, po kterém se ale rychle zotavil a neváhal ve svém důrazném stylu hry pokračovat. S určitou rezervou je možné jej považovat za „bitkaře“ kladenských Rytířů.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
Druhá nejvyšší česká soutěž	55	138

Tabulka č. 2: hráčské statistiky Jakuba Hajného (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.3.2. Michail Potekhin

Hráč ročníku 1995 se hokejově vyrostl na Kladně. Svůj nepřilíš vysokou vzrůst (pouze 175 cm) ale rozhodně kompenzuje jeho mohutná postava, čímž disponuje velkou stabilitou v osobních soubojích. Michail se v juniorském věku přesunul do týmu Patriot Budapešť, kde nabral zkušenosti s juniorskou kontinentální hokejovou ligou (MHL). V ní nastupoval proti týmům z Ruska, Lotyšska, Běloruska, Ukrajiny, Kazachstánu a Rakouska. V seniorské kategorii rovněž hrál v běloruské extralize za klub Vitebsku, po které následovala i zkušenost se

slovenskou a polskou nejvyšší soutěží v týmech Popradu a Janowa. Momentálně působí ve třetí nejvyšší soutěži v Česku.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
MHL	40	12
Běloruská nejvyšší soutěž	21	8
Slovenská nejvyšší soutěž	5	0
Polská nejvyšší soutěž	7	6

Tabulka č. 3: hráčské statistiky Michaila Potekhina (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.3.3. Patrik Marcel

Patrik Marcel, odchovanec plzeňského hokeje, je obránce narozený roku 1994. Na ledě i mimo něj naprosto vyniká svou mohutnou postavou, když při výšce 175 centimetrů disponuje váhou 100 kilogramů. V juniorském věku si zahrál na mistrovství světa hráčů do dvaceti let, celkem nasbíral 37 startů v mládežnických reprezentacích různých kategorií. V seniorské kategorii má na kontě extraligové starty v Plzni, druhou nejvyšší soutěž pak poznal v klubech Českých Budějovic, Slavie Praha a také v Litoměřicích, kde momentálně působí. V aktuálním ročníku soutěže je podle počtu trestných minut druhým nejtrestanějším hráčem.

Patrik Marcel je mezi profesionálními hokejisty v určitém ohledu naprostou výjimkou. Kromě hokeje se totiž ve velké míře aktivně věnuje i boxu, a to ne pouze jako doplňkovému sportu v rámci zvýšení fyzické kondice. Marcel už nastoupil k pěti amatérským boxerským zápasům, přičemž ve čtyřech případech odešel z ringu jako vítěz, porážku si připsal pouze jednou. I díky tomu budí na ledě přirozený respekt a ve vypjatých chvílích se neváhá postavit za tým i při rvačce.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
Mládežnické reprezentace	41	129
Nejvyšší česká soutěž	7	4
Druhá nejvyšší česká soutěž	88	210

Tabulka č. 4: hráčské statistiky Patrika Marcela (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.3.4. David Růžička

David Růžička je třicetiletý obránce ročníku narození 1988. Hokejově vyrůstal a většinu své dosavadní kariéry působil v týmu Kladna. Díky své výšce 192 cm patří mezi důrazné obránce, kteří nemají s tvrdými střety a potyčkami problém, což se nebojí na ledě dokázat. Kromě tvrdosti je ale zároveň velice dobře technicky vybaveným hráčem. Během svých mládežnických let nasbíral také 64 reprezentačních startů.

Až do sezóny 2016/2017 hrál stabilně první a po sestupu i druhou nejvyšší českou soutěž za tým Kladna, poslední dva ročníky strávil v zahraničí. Loňský rok získal zkušenosti s běloruskou nejvyšší soutěží v týmu Soligorsku, aktuální sezónu působí v týmu Zvolenu hrající slovenskou extraligu.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
Nejvyšší česká soutěž	216	218
Druhá nejvyšší česká soutěž	229	357
Běloruská nejvyšší soutěž	42	26
Slovenská nejvyšší soutěž	52	18
Mládežnické reprezentace	64	234

Tabulka č. 5: hráčské statistiky Davida Růžičky (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.3.5. Petr Kanko

Petr Kanko je aktuálně pětatřicetiletý útočník, který hokejově vyrůstal v pražské Spartě. V juniorském věku byl draftován týmem Los Angeles Kings, tedy týmem z NHL. Během svého působení v zámoří si prošel soutěžemi OHL (Ontario Hockey League), AHL (American Hockey League), ECHL (East Coast Hockey League) – právě ta je často hráči vnímaná jako jedna z nejagresivnějších profesionálních soutěží na světě. V nejslavnější lize, tedy NHL, si připsal 10 startů. Po návratu do Evropy rovněž nastupoval v EBEL lize (původně rakouská nejvyšší soutěž obohacená o týmy z ČR, Slovinska, Chorvatska a Maďarska). Kanko má zkušenost také se slovenskou a českou nejvyšší soutěží, momentálně hraje pětatřicetiletý útočník za prvoligovou Porubu. V mládí navíc nastoupil k padesáti mezinárodním utkáním v rámci mládežnických reprezentací.

Petr Kanko měří pouze 180 cm, přičemž disponuje mohutnou a podsaditou postavou, kterou často využívá při tvrdých soubojích s protihráči. Je typický svou tvrdou hrou a výbušností, ve vypjatých neváhá shodit rukavice a poprat se. Jak sám potvrzuje v rozhovoru, byl k tomuto stylu hry veden už od dětství, vše se pak ještě umocnilo po přesunu do zámoří.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
Mládežnické reprezentace	50	58
NHL	10	0
AHL	220	274
OHL	176	274
ECHL	1	2
EBEL	43	70
Slovenská nejvyšší soutěž	52	6
Česká nejvyšší soutěž	92	57
Česká druhá nejvyšší soutěž	254	165

Tabulka č. 6: hráčské statistiky Petra Kanka (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.3.6. David Kočí

David Kočí je bezpochyby tím nejvhodnějším, kdo svými zkušenosti vůbec může přispět k tématu projevům agrese v ledním hokeji. Kočí je bývalý hráč narozený v roce 1981, aktivní kariéru ukončil během sezóny 2013/2014. Svou mohutnou postavou a dvoumetrovou výškou je typickým příkladem tradičních rváčů v ledním hokeji. V tomto ohledu patří jednoznačně mezi nejznámější české hokejisty. Jako odchovanec Sparty Praha se ve dvaceti letech přesunul do zámoří, kde čerpal zkušenosti v soutěžích WHL, AHL, ECHL, které jsou pověstné svou tvrdostí a častými bitkami.

Později se dokázal prosadit i v NHL. Mezi hráči patřil k obávaným soupeřům a na ledě budil velký respekt, dle některých názorů patřil k nejtvrdějším hráčům celé soutěže. Z nechtěného hráče se díky svým dovednostem v pěstních soubojích dostal až na špičku ve svém oboru. V rámci jedné sezóny dokonce nasbíral pětadvacet rvaček a více než 300 trestných minut. Po svém dlouholetém působení v zámoří se vrátil do pražské Sparty, kde hráčskou kariéru i ukončil. Momentálně se podílí na výchově mladých obránců v klubu chomutovských Pirátů.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
Česká nejvyšší soutěž	76	254
NHL	142	461
AHL	266	1075
WHL	70	155
ECHL	81	208

Tabulka č. 7: hráčské statistiky Davida Kočího (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.3.7. Zdeněk Kutlák

Hráčem s nejbohatšími zkušenostmi napříč ledním hokejem je, co do počtu působišť i odehraných zápasů v zahraničí, devětaticetiletý Zdeněk Kutlák. Obránce narozený v roce 1980 je odchovancem Českých Budějovic. Na ledě vždy vynikal a soupeře převyšoval svou mohutnou, téměř dvoumetrovou postavou a váhou okolo sta kilogramů. V mládí byl draftován Bostonem Bruins a jako dvacetiletý odešel do USA, kde nastupoval především za tým Providence Bruins v soutěži AHL, starty si ale připsal i v nejslavnější soutěži světa, tedy NHL.

Po návratu zpět do České republiky strávil dvě sezóny v extralize, poté působil dlouhých šest dlouhých let ve švýcarské nejvyšší soutěži, krátce si také zahrál KHL za tým Slovanu Bratislava. Své zkušenosti ze zahraničí ještě obohatil o tříleté angažmá v rakouském Salcburku, hrající v soutěži EBEL. Poslední dva roky je kapitánem prvoligových Českých Budějovic. Zdeněk Kutlák má navíc opravdu bohatou reprezentační kariéru, během které se účastnil třech mistrovství světa v seniorské kategorii, celkem má na kontě přes 120 reprezentačních startů.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
Nejvyšší česká soutěž	195	114
Druhá nejvyšší česká soutěž	96	54
Švýcarská nejvyšší soutěž	281	182
Kontinentální hokejová liga	30	10
EBEL	121	83
NHL	16	4
AHL	257	163
Reprezentační starty	151	80

Tabulka č. 8: hráčské statistiky Zdeňka Kutláka (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.3.8. Milan Nový

Milan Nový je jako jediný z respondentů už dlouhodobě hokejovým veteránem, přičemž kariéru ukončil v roce 1989. Narodil se v roce 1951 a je považován za legendu kladenského hokeje. Do výzkumného šetření je zařazen jako zástupce starší hokejové generace, kdy hra vypadala od té současné naprosto odlišně. Během své kariéry patřil k nejlepším hráčům v lize, oporou byl také při zápasech československé reprezentace. V tuzemské soutěži nastupoval pouze za Kladno, výjimkou jsou jen dva povinné ročníky v armádním týmu Dukly Jihlava.

Nový si jako jeden z prvních československých hráčů připsal zkušenost i s kanadsko-americkou soutěží NHL v dresu Washingtonu Capitals, po sezóně se však vrátil zpět do Evropy. Další dva roky hrál za švýcarský Curych, jeden soutěžní ročník pak také ve Vídni. Nový nikdy nepatřil mezi mohutné hráče, známé pro svou tvrdost a agresivitu. Subtilní postavou a hbitostí byl ale naopak nepříjemný všem soupeřům, což ještě s radostí umocňoval častými provokacemi. Milan Nový je navíc uveden i v Síni slávy českého hokeje, za národní tým odehrál přes 200 utkání, mimo jiné se dvakrát představil i na Olympiádě.

Soutěž	Počet zápasů	Počet trestných minut
Nejvyšší československá soutěž	597	306
Druhá nejvyšší československá soutěž	34	18
Rakouská nejvyšší soutěž	40	16
Švýcarská nejvyšší soutěž	38	26
Švýcarská druhá nejvyšší soutěž	40	44
NHL	73	16
Reprezentační starty	298	33

Tabulka č. 9: hráčské statistiky Milana Nového (Elite Prospects, 1999-2019, online)

5.4. Výsledky výzkumného šetření

V následujících kapitolách jsou vyhodnoceny výsledky výzkumného šetření na základě jednotlivých odpovědí respondentů. Dílčí výzkumné otázky jsou podrobeny analýze a sdružují podobné či stejné odpovědi respondentů, jejichž citace jsou přímo vkládány do některých podkapitol pro lepší vykreslení postojů k problematice hokejového násilí.

5.4.1. Shrnutí DVO1

První výzkumná otázka zjišťuje, jaké jsou pocity hráčů při rvačkách se soupeři. Z odpovědí respondentů vyplývá, že samotný akt rvačky berou hráči především jako záležitost celého týmu. Někteří hráči zároveň uvádí, že je možné se na ni předem připravit sledováním určitých soupeřů, především techniky jejich boje. S otázkou je spojeno i provozování bojových sportů jako doplňkové aktivity. Tomu se aktivně věnuje dvojice z respondentů. Všichni dotazovaní ale uvádí, že mezi hráči existují jakási nepsaná pravidla a kodex, jakým se řídí a uvádí, že mezi hokejisty by měli být dodržována. Tomu dopomáhají i oficiální pravidla soutěží. Zároveň si všichni do jisté míry uvědomují také riziko možných zranění. Při zkoumání odpovědí vyšlo najevo, že ani jeden z respondentů neměl s projevy agrese potíže během dospívání, což dokazuje, že jejich občasné násilné počínání na ledové ploše je pouze stylem hry, ne však charakterovými rysy. Také připouští, že je společnost v některých případech vnímá negativně.

BD1 – Příprava na rvačku

První badatelská otázka se na moment před rvačkou soupeřů a zjišťuje, zda je možné se na ni předem připravit, případně jak taková příprava probíhá. Pět z osmi respondentů odpovědělo tvrzením, že na rvačku se nijak konkrétně připravit nedá. Vše se z jejich zkušeností seběhne tak rychle, že na přemýšlení není čas. Naopak zbývající tři vyjmenovali několik různých činností, které je dobré praktikovat. David Kočí se k situaci vyjádřil takto: *„Každý hráč má svůj styl, což platí i pro rvačky. V NHL jsem si ty hráče předem prohlížel a věděl jsem, kdo je levák a kdo pravák. Někdo jde do bitky hodně aktivně, jiný se naopak na soupeře věší. Patřilo to k takové základní přípravě na zápas. Dokonce si myslím, že příprava je důležitá a pak dokáže dost hráčům pomoci.“* O specifické přípravě na rvačku promluvil i Petr Kanko, který zároveň shledal odlišnosti zámořského a českého způsobu rvaček: *„Existují i různé figle a taktiky při rvačkách. Například přidržení soupeřovy ruky tak, aby vás nemohl uhodit. Bitky jsou tu ale od zámoří odlišné, protože většinou vzniknou z afektů a emotivních situací, kdy se hráči naštvou a bez myšlenky do sebe vletí. Z uvedených odpovědí tedy nelze s jistotou konstatovat, zda se lze na rvačku se soupeřem předem připravit či ne.“*

BD2 – Pocity během rvačky

Stejně jako v případě předchozí otázky, tak ani zde není na přemýšlení dle názoru respondentů žádný čas. Šestice z nich uvádí, že je důležité naopak nepřemýšlet nad ničím a nepřipouštět si,

že by mohlo dojít ke zranění. Také je podle respondentů potřeba vydržet a pokračovat v souboji až do samotného konce, dokud nezasáhnou rozhodčí. David Růžička celou věc vysvětluje takto: *Pokud je na to čas, tak přemýšlím, jak protihráči co nejvíc ublížit. Když už se peru, musím k tomu mít dobrý důvod a vím, že soupeř něco provedl. Přemýšlím co, a hlavně jak mu můžu udělat já.* Velkou důležitost také přikládají i první ráně, která může být pro celý průběh rvačky rozhodující, což opět dokresluje výpověď Petra Kanka: *„Hlavně nedostat ránu jako první, protože to opravdu bolí. Když už se člověk odhodlá a shodí rukavice, musí do toho jít po hlavě a nebát se, že prohraje. Nějaká ta rána pěstí do obličeje k hokeji patří. Maximálně to člověk zaleduje, druhý den má oteklý obličej, ale nic víc. Hlavní je tedy se doopravdy rozhodnout a pak už nad ničím nepřemýšlet.“* Mezi respondenty tedy ve většině převládá názor, že rvačka má za cíl především vybití vlastní zlosti a agrese na soupeři.

BD3 – Bojové sporty

Třetí badatelská otázka se zaměřuje na oblast bojových sportů jako doplňkového sportu k lednímu hokeji. V této souvislosti je poměrně zajímavé, že pět z osmi respondentů má k těmto sportům kladný vztah a v minulosti se jim věnovala jako vhodnému doplňku v přípravě na hokejové zápasy. Dvojice z respondentů, Patrik Marcel a Jakub Hajný se dokonce boxu, respektive kickboxu věnují aktivně a během své kariéry absolvovali dokonce oficiální amatérské zápasy. Patrik Marcel se vyjadřuje takto: *„Už od čtrnácti let boxuji. Nedělám to proto, abych mlátil lidi, ale hlavně je to dobré na nabrání kondice. Mám za sebou v ringu už pět zápasů s bilancí čtyř výher a jedné prohry.* Podobně je na tom i Jakub Hajný: *„Dlouhou dobu se věnuji kickboxu. Začal jsem s ním v patnácti letech a pak po delší pauze jsem zase začal. Měl jsem i dva amatérské zápasy. Když mám čas, chodím si i zatrénovat, ale přes sezónu to moc nejde, abych se náhodou nezranil. Do určité míry to pomáhá, ale bitky na ledě jsou úplně jiné. Kickbox dělám hlavně proto, že mě jako sport baví.* Mezi dotazovanými se ale naopak našla i dvojice, která se k vnímání bojových sportů staví odmítavě. Konkrétně jde o Milana Nového a Zdeňka Kutláka. Z uvedených odpovědí tedy nelze s jistotou potvrdit, že by hráči vyznačující se tvrdou hrou a vysokou mírou hráčské agrese měli ve větší míře kladný vztah k násilí, potažmo bojovým sportům.

BD4 – Vztah k násilí v dospívání

V pořadí čtvrtá badatelská otázka je zaměřena na vztah k násilí během dětství a dospívání. Zde se odpovědi všem dotázaných shodují. Ani jeden z nich totiž neměl s projevy násilí sebemenší problém v osobním životě. David Kočí spolu s Petrem Kankem a Milanem Novým ale uvádí,

že v prostředí ledního hokeje byli od začátku vedeni k tvrdé a sebevědomé hře, z jaké čas od času pramenily i potyčky se soupeři. David Kočí například uvádí: „*Už v mládí jsem měl na hokeji nálepku toho velkého tvrdého obránce, který se neváhal poprat. V osobním životě je to ale naprosto opačné a nikdy jsem podobné problémy mimo led neměl.*“ Na základě odpovědí respondentů se neprokázalo, že by vyhlášení hokejoví rváči vykazovali rizikové či agresivní chování během dospívání.

BD5 – Role rváče ve společnosti

Otázka číslo pět zkoumá, zda si hráči uvědomují, že je role rváče vnímaná společností negativně. V tomto případě se odpovědi respondentů značně rozcházejí. David Růžička, Patrik Marcel a Michail Potekhin jsou toho názoru, že společnost vnímá rváče pozitivně, pokud vše probíhá během pravidel fair-play a nejde o zákeřné zákroky s cílem soupeře zranit. Jakub Hajný podává logické vysvětlení: „*Nesouhlasím s tím, že by bitkaři byli vnímáni negativně. Nikdy vás nebudou mít fanoušci druhého týmu v lásce, speciálně při zápasech na hřištích soupeře. Nikdo nechce přirozeně fandit cizímu hráči.*“ David Kočí, hráč s největšími zkušenostmi s hokejovými bitkami, pak naopak přidává opačný pohled: „*Nikdy mi nikdo podobnou věc přímo neřekl, ale je to tak, že jsou hokejoví bitkaři vnímáni špatně.*“ Nelze tedy s jistotou konstatovat, zda si sami hráči uvědomují, že jsou okolím vnímáni pozitivně či negativně. Nutno podotknout, že však nikdo z respondentů nebyl za své počínání na ledě osobně kritizován.

BD6 – Riziko zranění

Šestá badatelská otázka zkoumá, zda si hráči uvědomují při hokejových zápasech riziko v podobně zranění. Často je možné z úst hráčů slyšet tvrzení, že podobné myšlenky je zapotřebí zcela „vymazat z hlavy“, protože by se pak vůbec nemohli soupeři postavit a být úspěšní. Odpovědi respondentů vytvořily v tomto případě dvě čtyřčlenné skupiny s opačnými názory. Poměrně překvapivé je zjištění, že hráči pověstní svou tvrdostí a častými potyčkami naopak přiznávají, že strach z možného zranění pociťují. David Kočí na toto téma říká: „*Bál jsem se. I když se říká, že na to hráč nemůže myslet, tak se tomu člověk neubrání. Nebál jsem se do chvíle, než přišlo první zranění. Zlomený nos, pak zlomená čelist, ruka a přemýšlel jsem, co všechno se ještě může stát. Po zraněních jsem začal být trochu opatrnější a nešel do některých soubojů tolik po hlavě.*“ To potvrzuje i Patrik Marcel, jenž určitou obavu ze zranění bere jako přirozenou: „*Já se bojím, stejně tak asi jako všichni profesionální sportovci. Když vás sport živí a přijde zranění, může vám to hodně zkomplikovat celý život.*“ Trojice hráčů ale přímo

uvádí, že myšlenky na možné zranění musí být v ledním hokeji naprosto potlačené. To svým tvrzením potvrzuje i Milan Nový: „*Jakmile se začnete bát, je zle. To bych se musel bát pokaždé, když jsme jezdili jako hráči do Košic nebo za národák do Finska. Pak se člověk začne bát hrát s pukem, přestane dávat góly a trenér ho vyřadí z týmu. Taková věc se nesmí stát.*“ Z uvedených odpovědí vyplývá, že strach z možného zranění je ryze subjektivní a nelze jej paušalizovat na celý okruh profesionálních hokejistů.

BD7 – Vnímání rvačky

V pořadí sedmá otázka cílí na subjektivní vnímání rvačky v tom smyslu, zda ji hráči chápou jako souboj dvou konkrétních zneprátených hráčů, nebo jde o symbol soudržnosti, kdy se hráči bijí za celý tým. V tomto případě se všech osm respondentů shoduje v názoru, že jde převážně o týmovou záležitost, avšak může být důsledkem i osobních sporů mezi konkrétními hráči. To ostatně Milan Nový potvrzuje i vzpomínkou na kariéru v NHL: „*Když jste v týmu a váš hráč bitku vyhraje, máte radost. Když jsem vyhrál bitku v NHL, hráči se za mnou sjeli a plácali po ramenou, jako bychom vyhráli zápas. Je to věc celého týmu a ukážete tím srdce a charakter. Nejde jenom o to, dávat góly. Když se kdekoliv někdo pere, vnímá to celý tým.* Jiný vhléd do situace je možné najít ve výpovědi Jakuba Hajného: „*Záleží na situaci. Pokud bitka vyplyne z tvrdého zákroku na spoluhráče, pak se peru za tým a vnímám to, jako by někdo ublížil mně. Někdy ale vznikne i nevraživost přímo mezi konkrétními hráči, kterou si spolu vyřídí bez rukavic. Málokdy se ale peru sám za sebe, protože vím, že bych mohl vyloučením oslabit tým.*“ Naopak David Růžička vnímá situaci odlišně – s ohledem na fázi sezóny: „*Otázku bych rozdělil do dvou částí. Úplně jiné je to totiž v základní části, kde se hráči perou hlavně za sebe. V play-off je to pak týmová záležitost.*“ Obecně lze z odpovědí konstatovat, že rvačku vnímají hráči ve velké většině jako záležitost celého týmu a jejich k jejich počínání dochází s ohledem na vlastní spoluhráče.

5.4.2 Shrnutí DVO2

Dílčí výzkumná otázka číslo dva zkoumá, co je hlavním důvodem k projevům násilí během hokejových utkání. Dle výpovědí respondentů jsou spouštěcími mechanismy především tvrdé zákroky soupeřů na jejich spoluhráče, kdy vznikne rvačka jako forma odplaty. Dále pak zmiňují velké emoční vypětí, které utkání doprovází, ať už ze strany fanoušků nebo soupeřů. Důvodem může být také rozhodnutí trenéra, který mnohdy některého z hráčů rvačkou sám pověří. Hráči zároveň připouští, že násilí je vnímáno odlišně i na základě národní povahy a zvyklostí. Jako

nejnásilnější vnímají soutěže v Kanadě a USA, zejména pak AHL a NHL. Ve spojitosti s násilím v ledním hokeji a možnou civilní žalobou jako adekvátní reakcí na zákrok soupeře by přemýšlela polovina z dotázaných.

BD8 – Vztah k násilí v ledním hokeji

Otázka číslo osm zkoumá, jak se staví osmice hráčů k projevům násilí v ledním hokeji. Jinak řečeno, do jaké míry k hokeji patří, popřípadě kde se nachází pomyslná hranice mezi akceptovatelným a neakceptovatelným. Všichni dotázaní se jednoznačně shodují, že lední hokej je již od prvopočátku tvrdý a kontaktní sport, ke kterému patří emoce a tvrdá hra. Z odpovědí je patrné, že mezi hráči je vytvořen jakýsi nepsaný kodex, který by měli všichni respektovat. Největším odpůrcem se dle odpovědi jeví Zdeněk Kutlák: *„Osobně vnímám násilí a přehnanou agresivitu v hokeji jako dost negativní a možná jsem výjimka, ale opravdu se od toho distancuji. Násilí je tedy to poslední, co bych chtěl v hokeji vidět. Taky je potřeba slovo násilí v souvislosti s hokejem trochu rozdělit. Pokud jde o bitku, kdy hráči shodí rukavice a jdou se čistě prát, tak to není násilí a k hokeji rozhodně patří. Jako násilí třeba vnímám situaci, kdy Marty McSorley sekl v roce 2000 svého protihráče hokejkou zezadu do hlavy a způsobil mu těžké zranění. V pragmatičtějším duchu pak násilí v hokeji hodnotí David Kočí: „Hokej je podle mě agresivní hra plná emocí. Do určité míry k ní zdravá agrese určitě patří. Je tedy možné potvrdit, že hráči vnímají násilí jako součást ledního hokeje, ke kterému vlivem častých kontaktů a emocí často dochází. Zároveň ale zmiňují fair-play a nepsaný kodex, jaký je třeba dodržovat.*

BD9 – Důvod hokejových rvaček

Devátá otázka zkoumá důvody, proč ke rvačkám při zápasech dochází. Jak je z předešlých teoretických kapitol patrné, možných důvodů je celá řada a není tedy zcela reálné určit jeden hlavní. Dle odpovědí respondentů je ale možné z jejich subjektivních pohledů vybrat ty nejčastější. Hned pět z osmi dotázaných je toho názoru, že nejčastějším důvodem, proč ke rvačkách dochází, jsou předchozí tvrdé zákroky protihráče. Rvačka je tedy vyvolána jako forma odplaty. Zároveň v šesti z těchto odpovědí je zmíněno spojení „*ve velkých emocích*“, tudíž je možné v této situaci potvrdit teorii frustrace. David Růžička navíc hovoří o rvačce jako o budování respektu mezi hráči, Petr Kanko ji pak vnímá jako vhodnou formu, jak nabudit svůj tým: *„Těch důvodů je víc. V zámoří jsou často bitky domluvené a slouží k nastartování týmu který je na tom špatně a potřebuje se restartovat. Když hráč vyhraje bitku, ukáže tím svoji*

týmovost a pomůžte spoluhráčům. U nás je to spíš o emocích a reakcích na tvrdý zákrok soupeře, kdy jde čistě o pomstu.“ Na základě odpovědí respondentů je možné potvrdit, že nejčastějším důvodem ke rvačce je předchozí tvrdý zákrok na spoluhráče, tedy jakási forma pomsty.

BD10 – Přípustná míra hráčské agrese

Na hranici, jaká rozděluje pomyslnou hranici mezi povolených a zakázaným chováním na ledě, zkoumá otázka desátá. Přípustnou míru agrese vnímají hráči v návaznosti na pravidla ledního hokeje, kterými se řídí. Všichni dotazovaní připouští, že je hokej kontaktní a tvrdý sport, k jakému potyčky i občasné zranění patří, nemělo by ale rozhodně docházet k cíleným zákrokům na soupeřovo zdraví. Zajímavý pohled na věc předkládá David Kočí, jenž vnímá bitky jako vhodnou formu katalyzátoru nahromaděných emocí: *„Podle mého názoru například férová rvačka mezi dvěma hráči do hokeje určitě patří. Naopak za hranou je jakékoliv se ohánění hokejkou po soupeřích. Hokej má jako každý sport svůj nepsaný kodex a v tomto duchu by se měl hrát. Rvačka naopak zamezuje i některým možným závažným faulům, kdy si ze sebe hráči tu zlost navzájem vybijí a tím celou situaci i uklidní.*“ Zároveň ani jeden z respondentů nehodnotí rvačky jako negativní aspekt hokeje, naopak odsuzují nárazy hráčů zezadu na mantinel nebo nebezpečné útoky na hlavu ve chvíli, kdy se soupeř nedívá. Lze ale říct, že domluvené rvačky dvou hráčů schvalují všichni dotázaní.

BD11 – Motivace k projevům násilí

Jedenáctá otázka do určité míry koresponduje s devátou, místo důvodu však zjišťuje motivaci hráčů k projevům násilí na ledové ploše. V odpovědích se pětice respondentů shoduje, že tou hlavní motivací je vytvoření jakési „show“ pro diváky, jelikož právě ti chtějí často násilí při zápasech vidět. To ostatně potvrzuje Michail Potekhin: *„Pokud jde o NHL, tam rvačky a násilí některé hráče přímo živí. Dělat show a budovat si respekt na ledě je náplní jejich práce.*“ O pobavení diváků hovoří také Patrik Marcel: *„Někdy se pereme kvůli fanouškům, protože je chceme nabudit, stejně tak jako svůj tým, a zvednout ze sedadel.*“ Vedle již často zmiňovaných emocí se objevuje u trojice dotazovaných další shodná odpověď. Tou je vyvolání rvačky na pokyn trenéra. David Růžička hovoří takto: *„V Bělorusku nám trenér říkal, že když někdo nešetrně trefí našeho hráče, tak se někdo z nejbliž stojících spoluhráčů má jít pomstít a shodit rukavice.*“ Podobnou zkušenost přidává i Jakub Hajný: *„Někdy se stává, že přímo trenér pošle hráče na led s tím, aby si někoho našel a popral se. Stalo se mi to i minulou sezónu v Prostějově, kdy mě trenér poslal na konkrétního hráče kladenského týmu.*“ Podobné počínání trenéra zčásti

potvrzuje i David Kočí, se situací se ale osobně nikdy neseťkal. Nelze však na základě odpovědí určit, co je hlavní motivací hráčů k vyvolání rvačky.

BD12 – Odlišnosti ve vnímání násilí vzhledem k národní povaze

Zda je na násilí v ledním hokeji nahlíženo jinak s ohledem na národní povahu nebo zvyklostí v různých soutěžích, zkoumá otázka dvanáctá. Hráči ve svých odpovědích často zmiňují soutěž NHL (nejprestižnější hokejovou soutěž na světě hranou v USA a Kanadě), odlišně pak mluví o evropských soutěžích. Jaké jsou tedy hlavní rozdíly? Nejbohatší zkušenosti s hokejem v zámoří má jednoznačně David Kočí: *Sto procentně se dají najít určité rozdíly. Násilí v hokeji se v největší míře vyskytuje především v Kanadě a Americe. Stejně tak jsou přímo vyhlášené některé týmy, v NHL je to například Philadelphia Flyers, Anaheim Ducks a St. Louis Blues. I kanadské týmy vyznávají obecně mnohem tvrdší styl hokeje. Například Češi jsou ve světě hokeje bráni jako techničtější hráči a hráčičkové, ale naopak Kanadani jako tvrdí chlapi. Proto si například uděláte na začátku své kariéry v Kanadě dobrou vizitku, když hned v úvodu shodíte rukavice a ukážete, že se nebojíte poprat. Mají to tam přímo takhle nastavené, což u nás není. Jako nejtvrďší ligu ale hodnotím AHL, která byla plná rváčů. Když jsem tam přišel, každý tým měl dva až tři takové hráče, kteří byli hodně vidět. S rozdíly souhlasí i David Růžička: „Běloruská liga byla zatím tou nejnásilnější, jakou se zatím poznal. Na Slovensku to tak není. Máme v týmu bitkaře, které musí trenér spíš krotit. Zároveň to je ale i o tom, jak kdo umí hrát hokej. Když neumí, tak se snaží aspoň zaujmout bitkou.“ Najdou se ale opačné názory, které odlišnosti v národní povaze tolik nevnímají. Toho názoru jsou Milan Nový a Zdeněk Kutlák, druhý zmiňovaný pak uvádí: „Nemyslím si, že by to bylo přímo národní povahou. Pamatuji si, že často šlo spíš o trenéra a jeho představu o stylu hry. Někdy přímo bral do týmu agresivní hráče, kteří si na ledě získávali bitkami respekt. Bitkaře najdete stejně tak v Kanadě, Rakousku, ale i u nás nebo v Rusku. Všechno vyplyne až v konkrétním zápase.“ S jistotou lze tedy konstatovat, že mezi některými soutěžemi je rozdíl ve způsobu vnímání násilí a také míře agresivity, což potvrzují i dlouhodobé statistiky v počtu bitek v jednotlivých soutěžích.*

BD13 – Soudní žaloba jako reakce na zákrok

V návaznosti na vnímání ledního hokeje jako tvrdého a kontaktního sportu se nabízí otázka, jak by hráči reagovali na zákeřné fauly od protihráčů a zda by v krajním případě zvažovali podání soudní žaloby na protihráče, tedy řešili věc i mimo hokejové prostředí. V minulosti jsou totiž známy podobné případy, ten poslední se v České republice odehrál v roce 2009, kdy v utkání

Zlína s Vítkovicemi udeřil hráč svého soupeře mimo hru pěstí do obličeje, čímž mu způsobil trojnásobnou zlomeninu v obličeji. Odpovědi respondentů se v tomto případě značně rozcházejí a hráče rozdělily do dvou skupin. Tři z nich by v extrémních situacích o žalobě uvažovali, naopak čtveřice hráčů si myslí, že by podobné incidenty měla řešit disciplinární komise svazu. Zdeněk Kutlák na situaci nedokázal odpovědět a nad podobnou situací se nikdy nezamýšlel. Důvěru v hokejový svaz vkládá například Mikhail Potekhin: „*Soudní cestou by mě v žádném případě nikdy nenapadlo řešit žádný zákrok. Hokej je sportem, kde se může stát cokoli. Samozřejmě jsou jedinci, kteří můžou jít do souboje s úmyslem soupeře zranit, ale od toho máme disciplinární komisi, která takové situace řeší.*“

5.4.3. Shrnutí DVO3

Třetí dílčí výzkumná otázka zní, jaké jsou aktuální trendy v ledním hokeji ve spojitosti k násilí a projevům agrese. Hráči mají na postupné snižování počtu rvaček při zápasech a snaze o regulaci násilí odlišné názory. Shodují se ale, že k určitým změnám a tendencím rvačky snižovat opravdu dochází. Šest respondentů také uvedlo, že snižování počtu rvaček může mít negativní dopad na návštěvnost hokejových utkání. Jsou si totiž vědomi, jak moc je fanoušci chtějí vidět, a že by tím hokej ztratil na atraktivitě. Dále hovoří i o úpadku a snižování počtu tzv. rychlých bitkařů – tedy hráčů, kteří se věnují hlavně rvačkám. Tyto typy hokejistů, jaké bylo možné vidět v minulosti, už totiž dle respondentů dnes není možné najít. Jako hlavní důvod uvádějí celkovou změnu obrazu hry, hlavně pak v rychlosti a technické vyspělosti. Pro podobné hráče už podle jejich odpovědí není na ledě místo. V závěru přichází na řadu i otázka možné výchovy mládeže jako způsobu prevence násilí. Ta rozdělila respondenty na dvě různé skupiny. Jedna zastává názor, aby bylo násilí v mládežnických kategoriích striktně zakázáno a prezentováno jako nežádoucí, druhá naopak říká, že by hráči měli být na tvrdou hru a možné násilí připravováni systematicky.

BD14 – Aktuální trendy v řešení hokejových rvaček

Během posledních let je zcela viditelným trendem v Česku i v zahraničních soutěžích omezit násilí mezi hráči. Rvačky jsou trestány vyšším počtem trestných minut, přísnější kritérium platí i pro posuzování nešetných zákroků. A právě názor na současný trend zkoumá otázka čtrnáctá. Z odpovědí je opět možné najít mezi respondenty odpůrce i příznivce aktuálního trendu. Mezi hráče, kteří postupnou regulaci násilí vítají, patří Zdeněk Kutlák: „*Souhlasím. Dobře je to vidět právě na týmech v NHL, kdy už nejsou hráči do týmu vybíráni pouze do rolí bitkařů. Hokej je techničtější, hráči musí být šikovní a rychlí. Stejně tak je snaha předcházet zraněním, která*

v minulosti často vycházela právě z tvrdých zákroků.“ Argumenty pro schvalování trendu se mezi hráči často opakují – regulace násilí, větší prostor pro technické dovednosti a zrychlení celé hry. Na druhé straně jsou pak jedinci, kteří mají na situaci naprosto odlišný pohled. Například Patrik Marcel říká: *„Všechno se teď omezuje. Už i dohrávání soupeře se pomalu zakazuje a mám pocit, že z toho akorát chtějí udělat basketbal a bude se hrát bez kontaktu. To si myslím, že není dobře.*“ Zajímavé je, že negativně vnímají situaci především hráči, kteří jsou svou tvrdostí a častými konflikty se soupeři známí. Na základě této skutečnosti je možné konstatovat, že s trendem snižování bitek v zápasech souhlasí nekonfliktní a techničtější typy hráčů, na straně odpůrců jsou pak hlavně samotní vyhlášení rváči. Z uvedených odpovědí ale vyplývá, že všichni hráči jsou si vědomi změny pravidel a aktuálního trendu regulace násilí.

BD15 – Vztah diváků k rvačkám

Kromě názorů hráčů na rvačky je nasnadě zohlednit a zjistit, jak vnímají respondenti kromě svých pocitů i fanoušky a jejich vztah k potyčkám na ledě. Je totiž všeobecně známo, že bitky v zápasech zvyšují velkou měrou atraktivitu utkání a přispívají k lepší atmosféře. Rovněž je možné si povšimnout faktu, že čtenost nebo zhlédnutí článku, respektive videa zveřejněného na internetu, na kterém je zobrazena rvačka hokejistů, má zpravidla větší návštěvnost, než článek týkající se shrnutí výsledku a průběhu zápasu. V návaznosti na toto téma je tedy otázkou, zda by regulace bitek mohla do jisté míry ovlivnit návštěvnost hokejových utkání.

Dokonce šest z osmi respondentů uvedlo, že snižování počtu rvaček může vést k nižší návštěvnosti na stadionech. Jako hlavní důvody uvádí snížení atraktivity celé hry, protože fanoušci vnímají hokej jako tvrdý sport, ke kterému potyčky patří. David Růžička říká: *„Určitě s tou myšlenkou souhlasím a má svoje opodstatnění. Fanoušci bitky milují. V zápasech jsou často velké emoce a skvělá atmosféra, o kterou by byl hokej při zrušení bitek chudší.*“ Podobný názor zastává také Mikhail Potekhin: *„Lidé milují na hokeji show a chtějí vidět bitky. Kdyby k nim v zápasech nedocházelo, hokej už by nebyl takový a věřím, že některé fanoušky by to odchození na stadion odradilo.*“ Lze tedy říct, že cílené snižování počtu rvaček mezi hráči může mít negativní vliv na návštěvnost během utkání.

BD16 – Osoba bitkaře

Z literatury uvedené v teoretické části a zároveň odpovědí jednotlivých respondentů se dá s jistotou usuzovat, že někteří hráči mají či dříve v minulosti měli úlohu rváče. Šlo o jakousi

pozici ochránce a mstitele, která před soupeři budila respekt. V návaznosti na předchozí otázky, jež dokazují postupnou změnu pravidel a pojetí hokeje přichází další otázka, zda je možné ještě tyto typy hráčů pozorovat v aktuálních profesionálních soutěžích. V odpovědích na tuto otázku se všichni respondenti shodují, že takoví hráči už ve velké většině soutěží vymizeli, výjimkou zůstává jen kanadsko-americká NHL. Ani tam už však, podle jejich mínění, není možné najít takové klasické rváče. O situaci hovoří i nejzkušenější z dotázaných, David Kočí: *„Možná někdy v devadesátých letech se opravdu stávalo, že někteří hráči nedokázali pořádně bruslit a hrát, ale jenom se prali. Momentálně se hráči vybírají do týmů podle hokejových dovedností, kdy každý musí umět dobře hrát, bruslit, ale zároveň rozdat i tvrdý hit a hrát dobře v obraně.“* Podobný trend sleduje i Zdeněk Kutlák: *„Dříve tomu tak určitě bylo, že každý tým měl takové typy hráčů. Postupně se ale situace změnila a dnes se to nevidí. Na druhou stranu ale musí být většina hráčů schopna shodit rukavice a pobít se. Příkladem mohou být skvělí hokejisté a kapitáni svých týmů v NHL, Alexander Ovečkin a Sidney Crosby, kteří vedle střelení gólů nemají problém se poprat.“* Z uvedených odpovědí lze tedy usoudit, že hra se oproti minulosti značně změnila a hráče, kteří by byly na ledě určeni pouze ke rvačkám, už není možné najít.

BD17 – Výchova mládeže

S ohledem na násilí v ledním hokeji je důležité se zaměřit také na prevenci a řádnou výchovu mladých hráčů. Pokud by totiž od samého prvopočátku jejich kariéry docházelo k ucelenému vedení ve smyslu vyhýbat se těmto projevům násilí, k tvrdým zákrokům a následným trestům by v budoucnu nemuselo docházet v takové míře. Otázka číslo sedmnáct mapuje právě názor hráčů na možnou výchovu mládeže. Odpovědi respondentů se v tomto případě značně odlišují. Více než polovina z nich ale uvádí, že mladí hráči by naopak měli být připraveni na tvrdou hru praktikovanou v seniorských kategoriích, aby se předešlo případným zraněním. Milan Nový dokonce zastává názor, aby se na bitky připravovali hráči už v mládí: *„Já bych se spíše snažil hráče na takové situace připravit. Když se pak na ledě něco semele, aby byli připravení i na takové momenty. Když pak hráč dostane na ledě naloženo a leží v sanitce cestou do nemocnice, žádná kniha ani rady mu nepomůžou. Pokud se v tomhle ohledu hráč necítí dobře, trenéři by je měli připravovat i na bitky. Hráči by měli být schopní se sami ochránit.“* Úplným opakem je pak odpověď Zdeňka Kutláka. Ten vnímá bitky v mládežnických kategoriích jako absolutně nepřijatelné: *„Do dětského hokeje určitě rvačky nepatří a je tedy nutné k tomu mladé hráče vést a dohlédnout na to, aby se u nich podobné rysy nepěstovaly. I proto mají hráči do svých osmnácti let mřížku na helmě, aby se podobným situacím předešlo.“* Z uvedených odpovědí se tedy nedá s jistotou usuzovat, zda v hráčích během výchovy násilí pěstovat, nebo ho naopak

tvrdě a striktně zakazovat. Tuto myšlenku na závěr potvrzuje i Patrik Marcel: „*Můžete jim říkat, co chcete, ale smysl to podle mě moc nemá. Oni to ale stejně zjistí, až budou stát tváří v tvář soupeři a nezbyde jim nic jiného než se poprat.*“

5.8. Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Výzkumná část volně navazuje na teoretické poznatky uvedené v první polovině práce. Ani přes usilovné hledání a rozsáhlou rešerši se mi nepodařilo ani v jednom případě nalézt výzkumné šetření, jaké by bylo zaměřeno právě na důvody projevů násilí v ledním hokeji. I proto se dá práce do určité míry označit za průkopnickou. Cílem výzkumu je zjistit, jak vnímají násilí v ledním hokeji jeho profesionální hráči. Při schůzkách s respondenty jsem měl navíc ve většině případů možnost s hráči strávit delší časový úsek, a tak se mi naskytlá příležitost je poznat hlouběji. U všech mě naprosto překvapila jejich klidná povaha a vyrovnanost, s jakou mimo led vystupují. Při rozhovorech s nimi jsem rozhodně neměl pocit, že hovořím s hráči, kteří za sebou mají někdy až desítky rvaček na profesionální hokejové scéně. Z toho se dá tedy vyvodit, že agrese hráčů, která je při zápasech k vidění, je kontrolovaná a nepřenáší se mimo led do osobního života těchto jedinců.

Z odpovědí závěrem vychází, že samotní hráči obecně vnímají lední hokej jako kontaktní a tvrdou hru, ze které přirozeně plynou i potyčky, potažmo rvačky. Dokonce i pěstní souboje jsou respondenty schvalovány, pokud jde o spravedlivý souboj a hráči dodržují domluvená pravidla. Kompletní výzkumná skupina ale upozorňuje, že násilí při utkáních je postupně regulováno svazy a federacemi po celém světě, což dle většiny respondentů ubírá hokeji na atraktivitě, a navíc může zapříčinit nižší počty příchozích diváků na stadiony.

Možná hypotéza, že by vyhlášení rváči, kteří byli mezi respondenty ve velké míře zastoupeni, měli kladnější vztah k násilí a bojovým sportům, se nepotvrdila – aktivně se některému z bojových sportů věnuje nebo věnovala pouze dvojice z nich. Mezi hlavní důvody, proč dochází k bitkám mezi soupeři, uvedli dotázaní v nejhojnější míře afektivní reakci na tvrdý zákrok soupeře, snahu o vyburcování svého týmu, ale také vyvolání rvačky kvůli uspokojení fanoušků. Nutno však poznamenat, že závěry vyvstávající z analýzy jednotlivých odpovědí není možné, vzhledem k nízkému počtu respondentů, generalizovat na celou skupinu profesionálních hráčů ledního hokeje.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala projevy agrese v prostředí ledního hokeje. Hlavním cílem bylo zjistit, do jaké míry je hokejové násilí mezi hráči podmíněno a ovlivněno kulturním prostředím celé společnosti. Výzkumnému šetření předcházela teoretická část, která byla nejprve zaměřena na sport jako takový, jeho roli ve společnosti, postupný vývoj i současné trendy v jeho profesionální rovině. V další části pak následovalo rozpracování ledního hokeje jako sportovní disciplíny, postupný vývoj a aktuální pravidla v návaznosti na projevy násilí. Ty byly, spolu s agresí, teoreticky rozpracovány v následující kapitole, kde došlo k interpretaci odlišných přístupů a názorů z řad odborníků na jednotlivá témata. Důležitou součástí práce bylo rovněž vymezení nového a dosud neexistujícího pojmu *hráčská agrese*. Závěr teoretické části spojil rovinu ledního hokeje a agrese dohromady a přinesl pohled na aktuální trendy a způsoby trestání těchto prohřešků.

Na teoretické poznatky přímo navázalo i výzkumné šetření. Se skupinou osmi profesionálních hráčů bylo realizováno kvalitativní šetření formou strukturovaných rozhovorů. To mělo za cíl zmapovat, jak vnímají sami hráči násilí v ledním hokeji, potažmo do jaké míry je spojeno se samotnou povahou hry. Z vytyčeného cíle pak tedy vznikla i hlavní výzkumná otázka, a sice „*jak subjektivně vnímají násilí ve hře profesionální hráči ledního hokeje?*“. Po podrobné analýze šetření lze konstatovat, že ač jsou v odpovědích jednotlivých respondentů patrné rozdíly, základní pohled na hru je u všech podobný. Z výzkumu vyplývá, že násilí do prostředí ledního hokeje patří od samého začátku a provází jej po celou dobu. Důkazem může být například jejich názor na rvačku, kterou všech osm respondentů schvaluje a vnímá jako pozitivní aspekt hry. Kromě zkoumání názorů na násilí byl výzkum zaměřen také na jejich postoj k aktuálním trendům v hokeji. Ze šetření vyplynulo, že je řada hráčů vnímá negativně a nejsou spokojeni s nastavenými pravidly a postupnou regulací násilí ze strany hokejových svazů a federací.

Výsledky práce jsou s jistotou využitelné i v praxi. K postojům k aktuálním trendům a nastaveným pravidlům by mohl přihlížet například Český svaz ledního hokeje, potažmo mezinárodní hokejová federace IIHF při nastavování nových pravidel a plánování dalších kroků. Kromě již zmíněného hokejového svazu je možné výsledky aplikovat i při práci s mládeží přímo v hokejových klubech. Problematika násilí je totiž nanejvýš aktuální i při výchově hokejové mládeže, a tak by tyto poznatky mohly být základem pro další metodické pokyny, jak s mladými hokejisty v tomto ohledu dál pracovat. V návaznosti na teoretické poznatky o projevech násilí a přihlídnutí k výsledkům výzkumného šetření by bylo vhodné realizovat podobné výzkumné šetření, avšak s větším počtem respondentů.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

BERNSTEIN, Ross. Bitkařský kodex: nepsaná pravidla bitek v NHL. V Praze: Egmont, 2007. ISBN 978-80-252-0774-1.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2000. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-79-6.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0219-6.

JANDOUREK, Jan. Sociologický slovník. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-535-0.

JURKA, Helena. Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-883-4.

KRÁLÍK, Michal. Právo ve sportu. Praha: C.H. Beck, 2001. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1.

MOORE, Robert L. a Douglas GILLETTE. Král, válečník, kouzelník, milovník: čtyři mužské archetypy. Praha: Portál, 2015. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-262-0781-8.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. Pedagogický slovník. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.

SÁDOVSKÝ, Stanislav. Právní aspekty násilí ve sportu. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1836-4.

SEKOT, Aleš. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada, 2008. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-2562-8.

SEKOT, Aleš. Sociologie sportu. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4201-X.

SLUKA, Tomáš. Profesionální sportovec: (právní a ekonomické aspekty). Praha: Havlíček Brain Team, 2007. ISBN 978-80-903609-5-2.

SPURNÝ, Joža. Psychologie násilí: o psychologické podstatě násilí, jeho projevech a způsobech psychologické obrany proti němu. Praha: Eurounion, 1996. ISBN 80-85858-30-4.

SUCHAN, František, František Prachař. Bez frází: životní příběhy sportovců jejich vlastními slovy. Plzeň: VKS Sport Media, 2018. ISBN 978-80-270-4559-4.

TOD, David, Joanne THATCHER a Rachel RAHMAN. Psychologie sportu. Praha: Grada, 2012. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3923-6.

VÝROST, Jozef a Ivan SLAMĚNÍK. Sociální psychologie. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1428-8.

Internetové zdroje

Český svaz ledního hokeje z.s. Pravidla ledního hokeje 2018-2022. In: Český hokej [online]. Praha, 2018: Český hokej. Vygenerováno 07.04.2019 [vid. 2019-04-07]. Dostupné z: <https://www.ceskyhokej.cz/data/document/file/cslh-pravidla2018-22-web.pdf>

David Koci. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/10992/david-koci>

David Ruzicka. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/9287/david-ruzicka>

Jakub Hajny. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/194253/jakub-hajny>

Mikhail Potekhin. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/212283/mikhail-potekhin>

Milan Novy. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/36252/milan-novy>

Patrik Marcel. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/128615/patrik-marcel>

Petr Kanko. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/9607/petr-kanko>

Zdenek Kutlak. Elite Prospects [online]. c1999-2019 [cit. 2019-02-28]. Dostupné z: <https://www.eliteprospects.com/player/10849/zdenek-kutlak>

Přílohy

Následující příloha A obsahuje přepis jednoho z rozhovorů realizovaného v rámci výzkumného šetření. Konkrétně jde o rozhovor s Davidem Kočím.

Příloha A

Jaký máte/jste měl vy osobně vztah k násilí při hokejových zápasech?

Hokej je podle mě agresivní hra plná emocí do určité míry k ní zdravá agrese určitě patří.

Proč podle vás k hokejovým rvačkám při zápasech vůbec dochází?

Jak už jsem říkal, hokej je sám od sebe dost kontaktní sport. Když pak jeden z hráčů tvrdý kontakt neunesse vnímá ho jako neférový, nahromadí se v něm emoce a z toho pak vznikají i rvačky.

Do jaké míry, dle vás, patří agresivita k hokejové hře?

Podle mého názoru například férová rvačka mezi dvěma hráči do hokeje určitě patří. Naopak za hranou je jakékoliv se ohánění hokejkou po soupeřích. Hokej má jako každý sport svůj nepsaný kodex a v tomto duchu by se měl hrát. Rvačka naopak zamezuje i některým možným závažným faulům, kdy si ze sebe hráči tu zlost navzájem vybijí a tím celou situaci i uklidní.

Souhlasíte s tvrzením, že je všeobecným trendem je z hokeje postupně vymýtit?

Ano, ale obecně nesouhlasím s tímhle rezolutním zamezením. Nejlepší by byla taková zlatá střední cesta. Rvačky do určité míry byly v hokeji vždycky i dřív. Například k fotbalu to vyloženě nepatří, ale s hokejem jsou spojené od začátku, dokonce i u nás v Česku nebo v rámci mistrovství světa, i když ne tak často jako třeba v Kanadě. Proto bych je osobě úplně nevymýtil, ale měl by se jen omezovat počet hráčů, kteří jsou na ledě jen kvůli bitkám. V Americe se teď vedení soutěže povedlo regulovat násilí do té míry, že se vše odehrává v rovině zdravé agrese.

Myslíte si, že nebýt bitek při zápasech, lidé by chodili na hokej méně? Máte zkušenost s jejich názory?

Nemyslím si, v NHL určitě ne. Stejně tak ani v české lize.

Jaká je hlavní motivaci hráčů k projevům násilí při hře?

Většinou jde o nějakou nezvládnutou reakci na tvrdý zákrok během hry, který rozpoutá velké emoce. Může jít také o velkou show pro diváky, protože ti bitky taky chtějí vidět. Minimálně se může stát, že podnět k bitce přijde přímo od trenéra, ale takové situace se moc nestávají.

Napadlo by vás někdy řešit zákrok protihráče soudní cestou?

Pokud by byla řeč o zákroku naprosto za hranou, tak ano. I taková věc je možná, a dokonce už se několikrát stalo, že také situace řešil civilní soud a policie. Když někdo dupne na soupeře bruslí nebo ho sekne hokejkou po hlavě, pak je takové řešení na místě.

Bál jste se někdy, že budete při zápase vážně zraněn?

Bál jsem se. I když se říká, že na to hráč nemůže myslet, tak se tomu člověk neubrání. Nebál jsem se do chvíle, než přišlo první zranění. Zlomený nos, pak zlomená čelist, ruka a přemýšlel jsem, co všechno se ještě může stát. Po zraněních jsem začal být trochu opatrnější a nešel do některých soubojů tolik po hlavě.

Pokud dochází k rvačce, je to spíše osobního záležitostí konkrétních hráčů nebo v tom figuruje vědomí bojovat za tým?

Existují různé druhy bitek i typy hráčů. Jsou hráči, kteří to berou osobně, ale pak také ti, kteří to vidí naopak a perou se za tým. Většinou se všichni perou hlavně za tým a po zápase si pak někde za halou na parkovišti nemají problém podat s dotyčným soupeřem ruku a popovídat si. Já osobně jsem nikdy žádného nenáviděného protihráče neměl. Hrál jsem sice tvrdě, ale nikdy ne zákeřně. Díky tomu jsem se všemi hráči i přes bitky vycházel dobře.

Existují podle vás stále hráči, kteří jsou v týmu pro roli bitkaře předurčení?

Momentálně už nejsou hráči, kteří by byli vyhledávaní jen kvůli rvačkám. Osobně si dokonce nemyslím, že by tomu tak bylo i v minulosti. Byly zde typy velkých silných hráčů, kteří se uměly a neváhaly poprat, ale zároveň už je zapotřebí i umět hrát hokej. Možná někdy v devadesátých letech se opravdu stávalo, že někteří hráči nedokázali pořádně bruslit a hrát, ale jenom se prali. Momentálně se hráči vybírají do týmů podle hokejových dovedností, kdy každý musí umět dobře hrát, bruslit, ale zároveň rozdat i tvrdý hit a hrát dobře v obraně.

Myslíte si, že je potřeba v tomto ohledu hráče určitým způsobem vychovávat? Přípravovat a co by v tom mělo hrát hlavní roli?

Určitě je důležité hráče na tvrdou hru připravovat, aby byli schopní vedle rozdávání hitů také rány přijímat. Pokud v sobě někdo tu tvrdost má už od začátku, bitky se postupem času taky naučí.

Je násilí při hře podmíněno jakousi národní povahou? Tedy, které týmy byste označil za násilné? Je to také např. tradice některých týmů naší hokejové ligy?

Stoprocentně se dají najít určité rozdíly. Násilí v hokeji se v největší míře vyskytuje především v Kanadě a Americe. Stejně tak jsou přímo vyhlášené některé týmy, v NHL je to například Philadelphia Flyers, Anaheim Ducks a St. Louis Blues. I kanadské týmy vyznávají obecně mnohem tvrdší styl hokeje. Například Češi jsou ve světě hokeje bráni jako techničtější hráči a hračičkové, ale naopak Kanadáni jako tvrdí chlapi. Proto si například uděláte na začátku své kariéry v Kanadě dobrou vizitku, když hned v úvodu shodíte rukavice a ukážete, že se nebojíte poprat. Mají to tam přímo takhle nastavené, což u nás není. Jako nejtvrďší ligu ale hodnotím

AHL, která byla plná rváčů. Když jsem tam přišel, každý tým měl dva až tři takové hráče, kteří byli hodně vidět.

Nevadí vám, že vás často většina fanoušků vnímá hlavně negativně?

Nikdy mi nikdy podobnou věc přímo neřekl, ale je to tak, že občas jsou hokejový bitkaři vnímání špatně. Takovou věc ale neřeším.

Jak se připravujete na bitku těsně před jejím začátkem?

Každý hráč má svůj styl, což platí i pro rvačky. V NHL jsem si ty hráče předem prohlížel a věděl jsem, kdo je levák a kdo pravák. Někdo jde do bitky hodně aktivně, jiný se naopak na soupeře věší. Patřilo to k takové základní přípravě na zápas. Dokonce si myslím, že příprava je důležitá a pak dokáže dost hráčům pomoci.

Co se vám honí hlavou během rvačky?

Při rvačce už musí mít člověk v hlavě naprosto vypnuto, ale právě díky té předešlé přípravě ví, jak se má chovat. Víte, co můžete očekávat a nepřekvapí vás, když vám někdo sází rány hlava nehlava.

Věnujete se ve volném čase i některému z bojových sportů?

Vedle hokeje jsem chodil i boxovat, abych se naučil rozdat i přijmout ránu. Začal jsem přibližně v pětadvaceti. Přímo boxerský zápas jsem ale nikdy nepodstoupil, protože box mě sám o sobě tolik nebaví. Bral jsem to jako součást přípravy na hokej, kdy mi box pomohl při rozdávání ran a taky jsem se naučil při rvačkách nezavírat oči. Věděl jsem, že kdybych ve rvačkách nebyl dobrý, mohl bych i třeba přijít o práci, proto pro mě i boxerská příprava byla důležitá.

Měl jste s projevy agrese problémy již v mládí?

Už v mládí jsem měl na hokeji nálepku toho velkého tvrdého obránce, který se neváhal poprat. V osobním životě je to ale naprosto opačné a nikdy jsem podobné problémy mimo led neměl.